

MAGYAR HÍR- LAP

HUNGARIA

T. „Dunaposta“

BUDAPEST
Postafiók 151.Director și redactor responsabil:
dr Paál ÁrpádProprietar: TIPOGR. SFT. LADISLAU S. A.
Nrul de inscriere in Reg. Publ. periodica — Tri-
bunalul B'hor, sectia III. Nr. ord. 11/11 Iunie 1938Primcolaborator: **dr Gyáriás Elemér**

Emlékiratok és levelek özöne érkezik Runciman lordhoz Csehszlovákia minden tájáról

**A lord Krofta külügyminiszternél és a prágai polgármesternél is
tett bemutatkozó látogatást. — Nyilatkozott egyik morvaországi
német lapnak, hogy nem jött kész javaslatokkal**

Prágából jelentik: Tegnap közlésünkben hírt adtuk, hogy Runciman lord bemutatkozó látogatásokat tett Hodza miniszterelnöknél és Benes köztársasági elnöknél. Meg kell még említenünk, hogy bemutatkozó látogatáson volt Krofta külügyminiszternél és Prága város főpolgármesterénél is. Mindenütt kitüntető szívélyességgel fogadták.

Megérkezése óta Csehszlovákia minden részéből özönével érkeznek Runciman címére a levelek, javaslatok, helyzetjelentések és emlékiratok. A lord küldöttsége az óriási levélanyagot rendszeres feldolgozás alá veszi, mert az abban foglaltak igen becses tájékoztatókat foglalnak magukban.

Brünnből jelentik: A Tagesbote című lap munkatársa beszélgetést folytatott lord Runciman-nal és kíséretével. A lord a következőket mondta:

— Megbízatásomat pártatlan módon akarom végrehajtani. Henlein Konrádot már is-

merem tavaly óta, még midőn Londonban járt. Tudom, hogy feladatom nehéz, de azt is tudom, hogy a cseh kérdés megoldásától nemcsak Európa békéje függ, hanem az egész világé. Nem akarjuk elsielni a dolgokat, hanem megfontoltan készítjük elő a megoldást.

Azután arról beszélt Runciman, hogy küldetése esetleges meghiusulása esetére még nincsen semmilyen javaslata. Nem hoztak magukkal semmilyen kész javaslatot, csak egy nevezőre akarják hozni az érdekelt feleket. Kijelentette azután, hogy ő csak Londonnal van összeköttetésben. London pedig majd tájékoztatja működéséről és az elért eredményekről a többi nagyhatalmakat.

Végül lord Runciman kijelentette, hogy a lakosság nemzetiségi szempontból való kölcsönös kicserélése gyakorlatilag sok akadályba ütközne s hasonló az eset a lord Buxton által javasolt népszavazással is.

Csütörtökön megkezdődtek Runciman lord körutazásai. A szudéta-németek udvariassági látogatása

Prágából jelentik: Cseh részről közlik, hogy lord Runciman tájékoztató tanácskozása után megkezdte helyszíni utazásait. Utirányát azonban nem közlik előre, nehogy a nemzetiségek fogadására felkészüljenek.

Runciman egyébként csütörtök délután öt órakor az Acron-szállodában fogadta a szudéta-németek küldöttségét, amely Kundt, Rosche, Peters, Schikeltanz és Sebekovszky képviselők-ből állott. Ennek a fogadásnak, mint Runciman többi csütörtöki látogatásainak, csak ismerkedési jellege volt, mert az érdemleges tárgyalások csak a jövő héten kezdődnek.

A csehszlovákiai magyarság megnyilatkozásai Runciman lord érkezése alkalmából

Gróf Eszterházy János, az Egyesült Magyar Párt ügyvezető elnöke nyilatkozott a Runciman kiküldetésével kapcsolatban. Fejtette a nemzetiségi állam ismérveit, továbbá az elnemzetlenítési törekvésekről szólott, melyek a belső békét zavarják. A csehszlovákiai magyarság pártja kezdet óta szilárd állásponton volt ezek tekintetében s álláspontja helyessége az eltelt idők folyamán mind jobban bizonyosodott. Ma már ott tartunk, hogy a csehszlovákiai nemzetiségek helyzetével az egész világ kénytelen foglalkozni. És csak nemrégiben ismerte be a csehszlovák kormány is, hogy

a nemzetiségi kérdés kicsibe vevése, illetve eddigi kezelése téves úton haladt. Nyilatkozata végén még arról szólott a magyarpárti képviselő, hogy a csehországi nemzetiségek között legteljesebb az összhang s követik azt az irányelvet, melynek jelszava: „Egy mindnyájunkért, mindnyájunk egyért”. Nyugodtan állíthatja, hogy a nemzetiségek követeléseit nem túlozták s így csak a cseh kormányon múlik, hogy biztosítani tudja az állam belső rendje és megnyugvása végleges kialakulását.

A Prágai Magyar Hírlap angolnyelvű vezércikkben üdvözölte lord Runcimant s egyúttal magas szempontú kifejtéssel ismertette a csehszlovákiai magyarság helyzetét és kívánalmait. A cikk nagyon jó hatást tett az angol vendégekre s ennek a Runciman lord kíséretében levő egyik szakértő Eszterházy képviselő előtt kifejezést is adott.

Letette az esküt Silviu Dragomir kormánybiztos

Bucuresti. Saját tud. Silviu Dragomir kisebbségi kormánybiztos csütörtökön letette az esküt. A kisebbségi kormánybiztosság a parlament épületében fog működni.

Gazdasági szempontok Runciman lord küldetésében

(P. I.) A nemzetiségi szempontokat túlhaladó látószögből nézve is, érdemes elgondolkozunk Runciman lord küldetéséről. Bele-nézhetünk bizonyos nagy hátterekbe. A ma nemzedékének gyökereket, lényegét kereső tekintetével. Mert annyi keserű csalódás után nem hajlandó ez a nemzedék elköptatott szólalomok öblös ütemeire haláltáncot lejteni a biztos történelmi összeroppanás felé. Tehát csak ószintén. Nem kell félnünk a szempontok, a fő és mellék célok, a bevallott és rejtett szándékok gazdagságától. Az angolok újabb szereplése a kontinensen és érdekeik támaszpontjainak a lehorgonyzása bizonyos közép-európai és délkelet-európai részeken szolgáltató annyi szempontot, hogy több oldalról is foglalkozhassunk vele.

Néhány héttel ezelőtt megindult Európa nyugati államainak nagyobb érdeklődése a közép-európai és délkelet-európai kisebb államok gazdasági viszonyai iránt. Megindult az a felfogással, hogy ellensúlyozni kell a németek itteni terjeszkedését. Komoly erőfeszítések is történtek már ilyen irányban és a siker érdekében a közgazdasági és pénzügyi eszközökön kívül a diplomáciai befolyásolások módjait is mozgásba hozták. Persze ezzel szemben a németek is igyekeztek kifejtetni a maguk álláspontját. Arra utaltak, hogy létérdekük kívánja meg az egyedül lehetséges gazdasági utak felhasználását s hogy Európa középső és délkeleti vidékeire az ő gazdasági terjeszkedésük természetes, amellet az illető szomszéd-államok gazdasági szükségleteit is legcélszerűbben kiegészíti.

Ezzel szemben az angol álláspont, ha nem is egészen ellentétes a németekével, mégis csak a versenytárs határozott követelésű föllépését jelenti. Az angolok elismerik a közép- és délkelet-európai német érdekeket, de nem akarnak lemaradni saját érdekeikkel és azokat bármi áron biztosítani akarják. Ilyen irányban történtek előnyös kereskedelmi és pénzügyi ajánlások és szerződésalkotások. Lehetne arról is beszélni, hogy Anglia politikailag is szeretné biztosítani ezeket a területeket a maga számára és ezért gazdasági kapcsolatokkal, amelyek ma a leghatásosabban alakítják a politikai életet — mint eszközökkel, akarja elérni célját. Am a viszonylagos értékeket és célokat minden nagyobb nehézség nélkül fel lehet cserélni is. Lehet, hogy az üzleti, a gazdasági érdekeket akarják politikailag jól körülbástyázni. Aki ezt akarná bizonyítani, nem ütközne semmi nagyobb nehézségbe.

Az angol lépések közül a legfrissebb és a legtöbb érdeklődésre számotartó Lord Runciman prágai küldetése. Eddig csak azt hallottuk, hogy a béke érdekében akar tevékenykedni, hogy békés megegyezést akar közvetíteni a csehek és a szudéták, de meg a többi nemzetiség között is. Azt is olvastuk, hogy Lord Runciman elsőrangú, nagyvonalú üzletember, pompás békítő és összeegyeztető tehetség. Akárki és akármi legyen is, az mégis feltűnő, hogy meglevő nemzetközi békítő és egyeztető fórumok mellőzésevel egy idegen állam magánembert küld ki egy másik állam ügyeinek az elintézésére. Feltűnő akkor is, ha ez az ügy nemzetközi vonatkozású, akkor is, ha érdekel-

Öröklatos könyvek:

- Csávossy Elemér S. J. **Örökigazságok.** Teljesen kidolgozott lelki-gyakorlatos beszédek 3, 5, 8 napos lelki-gyakorlatok anyagával. Ara kartonkötésben 235.— Lel.
- Csávossy Elmér S. J. **A nagy Király nyomdokain.** A Szent Ignác-féle lelki-gyakorlatok második hetének anyaga az Ur Jézus életéből kinszenvedésig terjedő idő mesteri feldolgozásával. Ara kartonkötésben 235.— Lel.
- Csávossy Elemér S. J.: **Kereszt és feltámadás.** Az Ur kinszenvedése, megdicsőülése, mennybemenetele stb. anyagának remek feldolgozása Szent Ignác lelki-gyakorlatos felépítése szerint. Ara kartonkötésben 325.— Lel.
- Blazovich Jákó O. S. B.: **A csend mélységeiből.** Költői szárnyalású, mélyen szántó, remek, eredeti gondolatokban gazdag lelki-gyakorlatos elmélyedések. Ara kartonkötésben 105.— Lel.
- Schmidt Béla dr.: **Lelket az életbel.** Lebillineslősen érdekes, modern példákban feldolgozott lelki-gyakorlatos példák. Kartonkötésben 115.— Lel.

föltötti erkölcsi célokat hangoztatnak.

Lord Runciman kitűnő üzletember, pompás alkudozó és békítő. Az is lehet, hogy talán ideális, habár tulajdonságai nem erre vallanak. Mindegy. Lehet, hogy prágai küldetését ideális feladatnak tekinti és így is akar eljárni küldetésében. Annyi bizonyos, hogy soha senki sem fogja megtudni, milyen útravalót kapott a nemes lord az angol külügyi hivatalban. Tehát fontolóra vesszük a körülményeket. Egy angol magánember, aki elsősorban üzletember, elindul Csehszlovákiába, hogy a köztársaság nemzetiségeit, főképpen a szudétákat összehétkítse a csehekkel. A küldetés vezérhangja a békés megegyezés és a súlyosabb viszályok elkerülése. Hangsúlyoznunk kell a hivatalos jelentések szerint a magánember jellegét.

Nem kell hozzá különösebb éleslátás és találatosság, hogy az adottságokból a legmélyebb valóságra következtessünk. Az az eszményi célkitűzés, a béke és a nyugalom Közép- és Délkelet-Európában, amelyet állandóan hangoztatnak, tulajdonképpen csak eszköz. Eszköz a politikai és gazdasági célok elérésére. Eszköz csak, amellyel súlyt akarnának adni az egész ügynek és az elintézés sikerességének. Az angol politikai és gazdasági érdekek főkönyvében bizonyára ott szerepel Közép- és Délkelet-Európa is, mint fontos tétel. A kis népek, szépen lajstromozva vannak a tartozik-követel rovatokban. Az üzletvitel nagyvonalú. Kiterjedése óriási. Nem is olyan nagy lépés az angol gazdasági világhálózat keretében a Csehszlovákiára érő lépés. A ma emberét megszedítik az ilyen hatalmas arányok és kísértve éri magát arra, hogy az érintett erkölcsi értékeket — békés, békés megegyezés, nemzetiségek békés együttélése — valóban másodrendűeknek tartsa a világot átfogó politikai és gazdasági érdekek mellett.

Talán a kis népeknek örülniök is kell, hogy ilyen szerencsés helyzet alakulás révén életük, békéjük, nyugalomuk a világ érdeklődésének színterére kerül. De ha tovább fontolgatjuk ezt a jelenséget, feltétlenül eljutunk a legigazoltabb és legnemesebb aggodalomhoz. Az erkölcsi értékek már nem uralkodnak. Pedig ezek közül a legkisebb is végtelenül felette áll a legnagyobb gazdasági érdekeknek is. Az erkölcsi értékek, a népek, — leginkább a kicsik — boldogulása és élete megsemmisül a nagy politikai és gazdasági érdekek színe előtt. Szomorú dolog. Mert ma még béke és megegyezés Runciman lord küldetése. De holnap már éppen az ellenkezője lehet, ahogy azt a világ nagyjainak érdekei kívánják. Addig is örülnünk kell azon, hogy Runciman lord akadémájában a kisépek sorsa is benne van.

Vizsgálatot kezdtek a Léderer és Kálmán gőzmalom ellen

A vád szerint a malom a meghatározott minőségnél gyengébb minőségű lisztet szállított az államnak. — A malom tulajdonosai nem tartózkodnak idehaza. — Két molnárt őrizetbe vettek

Oradea. Saját tud. A rendőrség feljelentése folytán vizsgálatot indított a Léderer és Kálmán malom ellen. A vád az, hogy a malom az államnak örölt búzát kicseréli és gyengébb minőségű lisztet szállít a meghatározott minőségűnél. Kihallgatták Kikkell Mihály főmolnárt, aki azt vallotta, hogy a malomnak az állammal kötött szerződés értelmében bizonyos meghatározott minőségű lisztet kellett szállítani, amikor

azonban gyengébb minőségű búzát kaptak örölés végett, amely nem adta ki a meghatározott minőségű lisztet, azt úgy kezelték, hogy a minőséget elérjék. Kihallgatásuk után a főmolnárt és a helyettes molnárt ideiglenesen őrizetbe vették. A malom tulajdonosai nem tartózkodnak a városban és így csak hazatértük után fejezhetik be a vizsgálatot.

Nem lesz kereskedői nyugdíjalap, csak rokkantsági segélyintézet

Kísérletképpen vezetnek be a fakultatív nyugdíjárulék-fizetést

Bucurestiből jelentik: A kereskedelmi cégjegyzés módosításáról szóló törvénnyel kapcsolatosan kerül megoldásra a kereskedők nyugdíjintézetének az ügye, melynek szükségessége még a liberális kormány idején merült fel. A törvénytervezet szerkesztésével megbízott bizottság tegnapi ülésén érkezett a tervezet kérdéses fejezetéhez és elsősorban az alapelveket kívánta tisztázni. Két megoldásról lehetett szó: nyugdíjintézet, vagy segélyintézet létesítése. A nyugdíjintézet esetén a tagok állandó járulékokat fizetnének, amelynek ellenében a szabályzat szerint nyugdíjat kapnának. A bizottsági tárgyaláson azonban az az érv győzött, hogy

a kereskedelem mai helyzetében kötelező tagdíj fizetéséről és így nyugdíjalap létesítéséről nem lehet szó

és a kérdésnek kevésbé radikális megoldásához kell folyamodni. Így a bizottság a segélyegylet mellett döntött, amely csak a betegek, rokkantak és rászorultaknak fog segítyt nyújtani. Az ehhez való hozzájárulás a kereskedőket anyagilag kevésbé veszi igénybe. A kereskedők Casa de Asistența néven létesítendő in-

tézménye mellett mégis működne egy osztály, amely

fakultatív teszi lehetővé a nyugdíjárulék fizetését,

vagyis ezen osztály a magva lesz a majdan létesítendő nyugdíjintézetnek. A Casa de Asistența központja Bucurestiben lesz, míg minden kereskedelmi és iparkamara mellett egy-egy ügynökség fog működni. Miután a bizottság így az alapelvekben megállapodott, a jövő ülésen a szervezeti részt fogják lefektetni és meghatározzák, hogy milyen forrásból fedezik a segélyezéshez szükséges összegeket, a kereskedők járulékaik kivül.

PÁLYÁZATI HIRDETÉS

A lupeni-i hunedoara-megyei róm. kath. egyházközség pályázatot hirdet egy kiegészítő tanítói állásra. Pályázhatnak tanítók és tanítónők, akik már működtek: köteleességét és fizetését az érvényes főhatósági rendeletek állapítják meg. A pályázati határidő augusztus 20.

A mozink

Irta: Saád Béla

A mi üzletünkben játékszert is lehetett kapni és egy karácsonyon a járásbírók laterna magikát vásároltak Cícának és öccsének. Ez a játék az én fantáziámat is izgatta, kaptam tehát én is egyet. Ettől kezdve sötétbe borult a gyerekszobánk. Naponta új filmbemutató volt. Az inasunk maga is igen kedvelte a házi mozi. Az ő találatosságának köszönhettem, hogy új filmekből soha ki nem fogytam. Akoriban persze még a néma film járta, amelynek megvolt az a kitűnő tulajdonsága, hogy gyakran szakadt. Elkopott szegény alaposan, mire a mi kedves városunkba ért. A hős és a hősnő épp ajk az ajkon állnak, megakadt a gép s ott csüng az egyik amásik ajkán öt percig szótlanul. Azután sötét lesz. Amikor pedig újra megindul a gép, hol van már a tavalyi csók, hősünk és hősnőnk éppen cserepeket vagdos egymás fejéhez.

— Ami közben történt, a csóktól a cserepekig, azt kaptam meg én. Inas barátom révén, aki apró szolgálatokat tett a gépésznek és ezért megkapta a kivágott filmrészeket. Gyönyörű filmjeink voltak. Egészen modern dolgok, mondhatni ultra modernek, hiszen heppienddel kezdődtek, ahogy most végződnek a filmek.

A parányi vetítógép minden csinját-binját kitanultuk. Városszerte híres mozikakértők letünk. Sajnos, ebből sok hasznunk nem volt, mert akkoriban a városi mozgókínházon kívül csak két mozi működött a városban, az enyém és Ciccáé.

Az utóbbinál igen hamar üzemzavar következett be, amit Cica szülei hajlandók voltak az áru minőségének rovására írni. Persze ezt így nem mondták ki, csak éppen az üzletfelé jártuk-

ban bekukkantottak egy percre, beszélgettek kicsit s egy mellékmondásban megjegyezték:

— A mozi nem megy!

Amikor azután már harmadszor emlegették az üzemzavarba jutott mozi, apámat előntötte a kari becsület, magához hívott és megkérdezte:

— Jó a te mozi?

Nekem felcsillant a szemem, mert eddig még apámat nem tudtam becsalogatni a sötét gyerekszobába. Gondoltam most ő is megkivánta, mert bizonyára hallotta, milyen remek új szerzeményre tettünk szert és épp ma mutatunk be Pszilandert Waldemárból három centimétert.

— Nagyszerű — mondtam hát boldogan, hogy kedvet csináljak neki.

Sáry bácsi, Cica papája is ott állt.

— Sáry bácsi is megnézi? — és a Pszilandert járt az eszembe.

— Sáry bácsiéknak is van ugyanolyan gépük, mint a tiéd — mondta az apám. — Nem kíváncsi a tiédre. De az övék elromlott. Megtudod csinálni?

— Hogyne — mondtam gőgösen és sértetten, amiatt, hogy nem a háromcentiméteres Pszilandert Waldemárra kíváncsiak.

— Akkor elmész Sáry bácsiékhoz és megcsinálod az ő gépüket.

— Filmjük van? — kérdeztem s felcsillant bennem a remény, hogy Waldemárral mégis csak tündökölhetek.

— Van — mondta Sáry bácsi — csak a gép nem forog.

— Azért viszek filmet — feleltem igen komolyan és öntudatosan, miután hét éves voltam és éreztem, hogy valami nagy feladatot bíztak rám.

— Aztán szégyent ne valljak veled — eresztett utamra az apám — s tréfásan hozzátette: Mentésd meg az üzlet becsületét.

— Nehogy azt gondolja — mentegőzöttél

Japán — petróleumot vásárol Romániától

Bucuresti. Saját tud. Japán petróleumot vásárol Romániától. A tárgyalások már előrehaladott stádiumban vannak és rövidesen egy több tagból álló japán küldöttség érkezik az országba. A küldöttség tagjai a petróleum-társaság vezetőivel fognak tárgyalni.

Beck lengyel külügyminiszter Osloban

Nyilatkozott, hogy a Népszöveiséget lehetetlen megmenteni

Oslóból jelentik: Az északi államokban köruton levő Beck lengyel külügyminiszter Oslóba érkezett és itt nyilatkozott a sajtónak. Beck kijelentette, hogy mélyreható reformok nélkül a Népszöveiség megmentése teljesen lehetetlen. Sőt — mondta a lengyel külügyminiszter — még ilyen reformok esetén is teljesen bizonytalan.

Az egyik újságíróknak arra a kérdésre, milyen a német—lengyel viszony most, Beck kijelentette, hogy a német—lengyel viszony jelenleg kielégítő.

Göring marsall Kopenhágában végignézte a Kronborgban rendezett Hamlet előadást, amelyet német színészek játszottak. Ezután az ősi Kronborg-kastélyt is megtekintette.

A japán kormány javaslatot tett Szovjetországnak a mandzsuriai vita békés elintézésére

Kivánia a tényleges helyzet visszaállítását, s a végleges határrendezésre egy vegyes bizottság kiküldését. Három óra hosszáig tartó megbeszélés volt a japán nagykövet és Litvinov orosz külügyi népbiztos között

Tokióból jelentik: A távolkeleti kérdésben a harctéri küzdelmet a diplomáciai birkózás váltotta fel. A japán kormány arra törekszik, hogy a vizályt békés mederbe terelje. Erre mutat a japán kormány újabb lépése, melyről a tokiói külügyi hivatal csütörtökön a következő közleményt adta ki:

Horinucsi japán helyettes külügyminiszter csütörtökön javaslatokat adott át a tokiói szovjet ügyvivőnek az ellenségeskedések befejezésére vonatkozóan. Felkérte az ügyvivőt, hogy a javaslatokat továbbítsa a szovjet kormányhoz és kérjen választ arra vonatkozóan. Noha nehéz

előre látni a szovjet kormány magatartását a javaslatok ügyében, mindamellett egészen Moszkva állásfoglalásától függ, hogy ezek a nagyvonalú javaslatok valóra váljanak.

A japán javaslatok először azt kívánják, hogy álljon vissza az a tényleges helyzet, amely a csang-csu-fengi dombvidéknek a szovjet csapatok által történt megszállása előtt fennállott. Ennek ellenében a japán kormány hajlandó elvileg elismerni, hogy ennek a határpontnak a hovátartozása vitás kérdés. A vita eldöntésére és a végleges határrendezés megállapítása céljából a javaslatok vegyes határbizottság kiküldetését indítványozzák.

A moszkvai kormány egy 1886. évbéli ismeretlen térkép alapján követeli Csengkufenget és vidékét

Moszkvából jelentik: Sigemitzu moszkvai japán nagykövet csütörtökön felkereste Litvinov külügyminisztert és ezzel újból helyreállított teljesen az a diplomáciai viszony, amely Japán és a szovjet közt a támadások óta nem volt olyan értelemben, hogy a nagykövet és a külügyminiszter nem találkoztak. A megbeszélés két és háromnegyed órában tartott. Sigemitzu ismertette a japán kormány állásfoglalását, utalt arra, hogy japán vélemény szerint a helyzet békés uton megoldható és ismertette a tokiói szovjet ügyvivőnek átnyújtott javaslatokat. Litvinov a javaslatra azt válaszolta, hogy a tárgyalások megkezdése előtt vonják vissza a japán csapatokat arra a vonalra, amelyet az 1886.

évi funcsani egyezményhez csatolt térkép a két ország határaként tüntet fel. A japán nagykövet hangoztatta, hogy a jelzett térkép csak egy példányban, a moszkvai külügyi hivatalban van meg és ezért ez a térkép nem szolgálhat egyetlen támaszpontul a határvonal megállapítására, annál is inkább, mert azt soha nem hozták nyilvánosságra és japán illetékes körök nem is ismerik. Rámutatott arra az ellentétre, amely Litvinovnak a között a követelése között van, hogy a japán csapatok vonuljanak vissza és a között a hivatalos közlemény között, hogy a japán csapatokat visszaszorították. A megbeszélés során nem sikerült az egyes álláspontokat összehangba hozni, de mindkét részről remélik, hogy mindkét kormány újból megvizsgálja a helyzetet.

A szovjet külügyi hivatala a japánok visszavonulását követeli Semmi áldozattól nem riad vissza, hogy a vitatott területet visszaszerezze

Moszkvából jelentik: A szovjet külügyi hivatala csütörtökön este hivatalos jelentést adott ki Litvinov és Sigemitzu találkozásáról. Eszerint Litvinov nyomatékosan követelte, hogy a japán kormány rendelje vissza a Csengkufengnél előre

nyomult katonaságot. Ebben az esetben hajlandó az orosz kormány egyik régi ígéretéhez hiven vegyes bizottságot létesíteni a határcidens kivizsgálására. Ennek a bizottságnak azonban nem lenne joga határmegvonást eszközölni. A mandzsuriai határokat illetően ugyanis a szovjet-kormány csak az 1886-iki szerződésben megjelölt határvonalat fogadja el. Nem tűri egy pillanatig sem, hogy ezen a határvonalon belől idegen csapatok maradjanak, mert a kérdéses területeket a magáénak tartja.

A hivatalos közleményt azzal zárja az orosz kormány hogy semmi áldozattól sem riad vissza, amíg egyetlen japán katona áll a vitatott területeken.

Mandzsukuo térképe, amely élénken mutatja azokat a területeket, melyek miatt kitört a japán—orsz. konfliktus.

Sáry bácsi — tudom, hogy, amit maguktól vesz az ember az jó, ha nem is tüneményesen olcsó. Biztosan a gyerekek elrontották a masinát.

— Viszem a Jancsit is — intézkedtem tüstént. Jancsi volt az inas, a moziakma másik helyi kiválósága. Ő mégis szorosabban tartozott az üzlethez, lévén ott inas. Így kettőben hivatalosabb jellege volt a kirándulásnak. Nyilván többet is kérhetünk a munkáért, ha látják, milyen sok ember szükségessége a javításához.

Megjelentünk tehát a helyszínen. A beteg mozi kis asztalon várta az orvosokat. A kályhaellenzón lepedő feszült. Cica — hat éves lehetett — nagy tisztelettel nézett ránk. Mi Jancsival komoly arcot vágunk és megtartottuk a rangkülönbséget. Előlt mentem én, azután Jancsi, a szerszamos-vászonnal, amelybe kalapácsot, harapófogó, franciakulcsot, csavarhuzót, vésőt, szóval mindenféle holmit rejtettünk. Ki tudja, mire lesz szükség ilyen nagyszabású javító-munkánál?

Odaléptem a mozihoz. Pergettem, nem pereg. — No — mondom — ehhez valaki hozzányult.

— A Pubi — jelentkezett Cica. — Nem is igaz — ellenkezett a négy éves occs. — En csak megakartam javítani.

— Ehhez érteni kell — jegyezte meg októtan Jancsi, akinek tizenkét esztendeje fejjel kimagasodott közülünk.

— No, majd rendbehozzuk — jelentette ki öntudatosan.

Rögtön hozzá is láttunk. Előbb én nézegettem jobbról-balról, azután Jancsi. Hümmögöttünk. Végigtapogattuk a készüléket. Előbb én, aztán Jancsi. Cica, Pubi, apa, anya ott szorongott mögöttünk. Jancsi elcsipet benti egy csavart, nekiment a franciakulcsal, amellyel azonban bánni nem tudott, de azért motoszkált vele, majd hogy mégis történiék valami, kézzel nyult a kulcs

mögé és ujjával igazított valamit a csavaron. — Na most — mondta, a filmpergető nem mozdult.

— Jói tönkretette ezt a Pubi — mondtam én szemrehányóan és félreintettem Jancsit, odaléptem én.

Persze, sejtelmem sem volt, mi baja lehet a mozinak. Kezdt melegem lenni. Eszembe ötlött, mi lesz, ha felsülünk. Eltökéltem, hogy innen szegyszemre elnem megyek. Babráltam tehát, hümmögtem, csavargattam, nézegettem és közben szemrehányóan nézegettem Pubira. Tovább huzogatom, bajlódom, a család figyel. Mindenki komoly. Egyszer csak, amint két kézzel forgatom a pergetőt és arccal ráhajolok, észreveszem hogy mozdul. Nem akarom hinni. Meglódítom, hát pereg remekül.

Komoly arccal felemelkedem és a világ legtermészetesebb hangján mondom.

— No rendben van, Jancsi a filmet!

Jancsi arcán is elismerés látszik. Gyorsan adja a filmet. A villany kialszik, a gép dolgozik. Az ellenzón lassu, elnyújtott léptekkel megjelent Pszilander Waldemar. Ki kellett használni azt a néhány centimétert. Lassan hajtottuk a pergetőt ezért lépdelt oly méltóságteljesen.

Ahogy visszagondolok erre a gyerekkori eseményre, rájövök, hogy a nagyképűséget nem szerzzük, hanem az velünk születik. Sejtelmem sincs ma sem arról, hogyan javítottam meg a mozit, de azért tökéletes szakértelmet tetelve, fogadtam a nézőközönség bámulatát. Még Jancsit is.

Kisvártatva még arra is rájöttem, hogy a gallyallérát sem nevelünk pofozzák belénk. Cica szülei is megkérdézték, mivel tartozunk.

Ebben a pillanatban villant rám a kis Cica barna és csodálkozó szeme s én, a kezdő üzletember, hőiesen mondtam:

— Semmivel.

Verseskötetet szeretne kiadni legújabb költeményeiből Arany és Jókai élő kortársa

Torkos László, a legidősebb élő magyar költő pár hét múlva ünnepli születésének századik évfordulóját

Budapest, augusztus hó.

Két évvel ezelőtt rózsadombi villájában meglátogattam Torkos Lászlót, aki talán már akkor Európa legmagasabb kort megért költője volt. Az akkor 98-ik évébe lépő költő, aki 1875 óta a Kisfaludy Társaság tagja és 1876-ban Jókai Mórral, Váradi Antallal, Balázs Sándorral és Északi Károllyal együtt alakította meg a Petőfi Társaságot, kedves közvetlenséggel mondotta akkoron:

— Köszönöm Kedves Öcsém a látogatást. Ha így bírom, akkor nemsokára a 100-ik születésnapomra is eljöhök és akkor újból elbeszélgethetünk.

Az engedély időszere lett. A múlt század kedveshangú lírikusa, akinek írásait a családi élet bensőséges szeretete és a kedves tiszta humor jellemezte és akinek, mint a budapesti evangélikus gimnázium egykori tanárának, majd később a tanárképző főiskola igazgatójának keze alól körülbelül 50 ezer diák került ki egy emberöltő alatt, pár héten belül a századik születésnapját üli meg. Hozzá tartozói: Mura-közy Endre miniszteri tanácsos és fia, Torkos Jenő nyugalmazott bankfőtisztviselő, valóság-gal regéket mesélnek a mathuzsálemi kort megért „öreg úr” lelki és szellemi frissességéről és ha igaz az a tétel, hogy „Ép testben ép lélek”, úgy ennek a megfordítottja is áll. Az ép lélek és a friss szellem egyúttal a testet is időállóvá teszi. Mert a százéves költő csodálatosan szép lelki, szellemi és testi harmóniában él...

Verset „ír” a vak költő

A csendes, disztingvált levegőjű kis villa halljában ül karosszékében az agg költő, amikor elkezd csevegését:

— Ez a két év — és itt a két év előtti látogatásunkra céloz — az én életemben nagy idő volt. *Ezalatt elvesztettem látóképességemet és volt idő, amikor kétségbe estem...*

Megható jelenet következik. A vak költő előrehajol karosszékében és könnyes, de átszellemült arccal, minden átmenet nélkül szavalni kezd:

*Átmaim, hol vagytok, mért hagytok el
Fájdalmam mély tengerében?
Mikor hisz lelkemnek küzdeni kell
A vakság poklának ördögével
S ellenük nincs aki megvédjen?...*

— Ezt a verset, amelynek folytatása is van, már vakságom alatt szerkesztettem. És ekkor jöttem rá, hogy... vakon is lehet verset írni! A verset megszerkesztettem az agyamban —

Dr. Nyisztor Zoltán
**Mandarinok,
Kulik és
Misszionáriusok!**
Utleírás
Ara: 180 lei és portó

eres, finom kezét itt a fejéhez emeli — és valamelyik unokámnak vagy leánykámnak pár nap múlva lediktáltam. (Hüségies írődeákja, Apáthy Istvánné azóta meghalt...)

— Kész volt a vers — folytatja — és amikor rájöttem a versírás új technikájára, már nem voltam kétségbeesve. Láttam, hogy abban a szerető környezetben amelyben vagyok, a vakságot a legnagyobb türelemmel lehet elviselni. Jó kedélyem visszatért, ezzel egyidejűleg folyton verseket írtam a fejem. Fiaim, lányaim és unokáim megijedtek, hogy beteg vagyok, de én aggodásukra verssel feleltem:

*Három-négy hét óta magam
Olyan furcsán viselem.
Szórakozott vagyok s olyan
Révedező a szemem.*

*Akik látják, a fejükbe
Szeget üt ez a dolog,
Azt gondolják, bamba lettem
Pedig verset faragok...*

Elélek, huncut mosollyal az ajka körül szavalta el, hogyan tréfálta meg környezetét. Csupa frissesség most már az öregúr és én.

Arany János egykori barátja

Derős meghatottság tölt el bennünket és Torkos bácsi megkezdi visszaemlékezéseit, amelyből egy rendkívüli gazdag élet körvonalai bontakoznak ki. A küzdelmes ifjúkori évekről, különösen arról az időről beszél, amikor szülei hazafias magatartásuk miatt bujdosni voltak kénytelenek. *1859-ben az ifjú Torkos már a hallei egyetem tanulója*, ahol Petőfi verseit szerettette meg az egyetemi diáksággal. Bejárja egész Németországot, Wittenberg, Eisenach, Eisenach, Jéna, továbbá Goethe Weimarja és Berchtesgaden kultúrgóppontok a főbb állomásai, amelyek lelkében maradandó nyomokat hagytak. A fiatal költőt, aki a magyar irodalom lelkes propagálója és fordítója, a német diákok mindenütt megszerették. A szimpátiát növeli az, hogy mesterien kezeli a hegedűt és a gordonkát. Nem egy ízben hangversenyt is ad magyar zenészek műveiből...

Hallás után fordította le két év előtt Gerhard Hauptmann verseit

Fia kedves epizódiként említi meg, hogy két év előtt *Gerhard Hauptmann*, a nagy író születésének centenáriuma dr. Kapuy Béla evangélikus püspök könyvet írt. *Az agg költőt kérte Kapuy püspök Hauptmann verseinek magyarra fordítására*. Az akkor már vak költő a verseket úgy fordította, hogy leánya azokat két-háromszor a fülébe olvasta. Egy nap alatt 16 verset fordított le és még ő panaszkodott, hogy kevés munkával látták el.

— Még nem vagyok olyan öreg — mondotta —, hogy engem kímélni kellene...

A sok beszédől, mikor a szavak lázas gyorsasággal és élénkséggel pergettek ajkáról, nem fáradt el. Talán még tovább beszélt volna a nagy idők nagy embereiről. Amikor született, még nem épült ki Magyarországon az első vasút és ma a repülőgép sebességét is kevesli. Minden érdekli, lelke olyan fogékony, mint egy ifjúé és most is lázas gyorsasággal kergetőznek agyában a szép gondolatok...

A százéves Torkos László — refrénszerűen

aki minél több kérdést akartam feltenni, zarvarba jöttem. Ő ostromolt állandóan kérdésekkel:

Mi a legfrissebb újság az irodalom berkeiben, mit csinálnak a fiatal írók, mennyibe kerülne most egy verseskönyv kiadása. Mert századik születése napját az tenné tökéletesen boldoggá, ha a százéves Torkos László adhatná ki legújabb verseit.

— Még egyszer szeretném látni, illetve már csak hallani, hogy a százéves Torkos László könyvet adott ki — mondja lelkesen.

Hozzá tartozói áhítatos csendben hallgatják az öregúr szavait, mint az orákulumot. Világtalan tekintetét körülhordozza a jelenlévőkön és derűs arccal folytatja:

— Minden probléma érdekel. Kedves Öcsém. Még a sport is, amennyiben én is sportolok. Hogy hogyan? — kérdezi önmagától és mindjárt felel is: — Hát egy ilyen magamfajta öregember csak így sportolhat:

*Nagy meleg van, derült égből
A forró nyár napja süt,
Vigan folyik közel-távol
A fürdőzés mindenütt.*

*A divatos jelszavak most:
Fürdés, úszás, strandolás,
Mindenki csak arról beszél,
Nem érdekli semmi más.*

*Mért ne fürödném hát én is,
Hogyha könnyen tehetem,
Bőven lep el a verejték,
Abban megfürödhetem.*

Leánya, Mura-közy miniszteri tanácsos felesége, már írja is a mostan megszületett versékét és megjelöli a pontos dátumot...

Vándorútjáról „Zarándokutam, emlékeim” című művében számol be. Három év múlva, 1862. évben tér haza és *Arany János atyái barátságával tünteti ki*. Több irodalmi díjat nyert és Arany János siet őt lekötni az általa szerkesztett „Koszorú” munkatársai sorába. Több színművét adták elő a Nemzeti Színházban még a múlt század végén, majd a „Magyar verstan”, „Magyar nyelvtan” című könyvei egymásután jelennek meg, nagy elismerést aratva. Mint, aki az angol nyelvet is tökéletesen bírja — és ezt már fiától, Torkos Jenőtől tudjuk meg — *75 éves korában lord Byron Childe Haroldjának magyarra fordításával arat nagy sikert és 84 éves, amikor „Ószi harmat után...” és „Legfájdalmasabb emlékeim” c. verskötetet (ez utóbbi megírására az impulzust felesége halála adta) a könyvpiacon kerülnek.*

térnek vissza szavai, amikor a rózsadombi villanegyed lejtős utcáin haladok a város felé: — *még egy verseskötetet szeretne kiadni legújabb műveiből...* Cs. I.

Margaret Mitchell:

Elfujta a szél

Több mint kilencszáz oldal ez a hatalmas alkotás, amelyen szerzője hét évig dolgozott. Egy nagy szerelem és egy nép élet-halálküzdelmének regénye, de ugyanakkor döbbenetes hűségű történelmi munka és ragyogó lélektani tanulmányok sorozata. A cselekmény olyan bősodru, mint a kiáradt Mississippi — de ugyanakkor a lélekrajz, az emberábrázolás minden értéke is meg van benne.

Ara 264 lei és portó.
Singer és Wolfner kiadása.

A boldog király boldog országa

**Ahol Európa egyik legtekélyesebb demokrációja él.
A trónörökös születése egységbe forrasztotta Bulgáriát**

Várna, augusztus hó.

A Fekete-tenger fölött ragyog, izzik az arany napsugár. Fehér vitorlák, sirályok szárnya lebben, villan a tiszta-kék vizen. S magyar szótól hangos most az Aranypart, a vármai öböl. St. Konstantin, Usun Krim homokja. Nyaraló, gondtalan, csodálkozó idegenek ismerkednek itt egy számukra szokatlan, mégis megejtő világgal: Európa legtekélyesebb demokráciájával, amely nem zsidós, nem nyugati ál-életforma, hanem demokrácia abban az értelemben, ahogy csak az idealisták tudják elképzelni.

A néppel és a népért

Bulgária hatvan éve szabadult fel a félezeréves török elnyomás alól. S a szabadság egy olyan népet talált itt, amelynek nem voltak arisztokratái, nagybirtokosai, nagytökei.

Hatvan éve Bulgáriában még mindenki paraszt volt. Földeltűró, elemekkel küzdő, egyszerű ember. Érthető hát, hogy a keleti Svájc — a szó nemes értelmében — ma is a paraszttok országa. Igaz, nincs tradíció, de hiányoznak az annyira ismert társadalmi válaszfalak is. Ha a havasok, a zúgó erdők, mormoló hegyi patakok között fekvő Rila-kolostor felé halog a kis hegyi vasút, az idegen gyakran látja, hogy a harmadik osztályon az elegáns, három-négy nyelvet beszélő ezredes, vagy őrnagy odatelepszik a fejkendős anyóka mellé és úgy beszélgeti át vele a hosszú, utat, mint testvér a testvérral. A minisztériumokban nincs sok ceremónia. Treonáról, vagy valamelyik kicsi faluból feljön az egyszerű gazda, aztán azt mondja a miniszternek:

— *Miniszter úr, intézd el ezt a dolgot! Hiszen te is közülnök való vagy!*

Es a goszpodin miniszter intézkedik. Mert elképzelhetetlen, hogy húzza-halassza a dolgot. Elvégre az ő apja, nagyapja is épp olyan egyszerű bolgár volt, mint azok, akik most előtte állanak. Ő is a népből jött.

Ezre felé mindenkül áthat az a tudat, hogy neki a néppel és népért kell élni.

Nincs végleges elszakadás az áldott földtől. Nincs felemelkedés — a mi fogalmaink szerint. Hiszen az egyik kiváló volt bolgár kultuszminiszter nővére ma is zöldseget árul az egyik vásárocsarnokban. Mert a goszpodin miniszternek eszébe se jutott, hogy excellenciás sorba kerülve, valami „úri” pozícióba helyezze hozzátartozóját.

A bolgárok cárja

Ennek a természetes bolgár demokráciának egyik legjellegzetesebb képviselője maga III. Boris cár, a bolgárok Corvin Mátyása, aki ma az egyik legnépszerűbb államfő Európában.

Se szeri, se száma azoknak a naív, kedves történeteknek, amelyek a nép ajkán szállanak a cárról. Egy részük igaz, másik részüket lehet csak az egyszerű emberek fantáziája, a nép szeretete színezte ki. Annyi bizonyos,

hogy nehezebb viszonyok között senki se vette át egy ország kormányzását, mint III. Boris cár.

Mikor a front összeomlott és Ferdinánd cár egy lovagias gesztussal önkéntes száműzésbe ment, Bulgária a teljes felfordulás képét mutatta. Jött a Stambulijev-féle kommunista uralom. Az országban rablóbandák gárdáldoktak. S egy alkalommal az ország-

úton rálöttek a cár gépkocsijára is. A kísérők meghaltak, de

a cár súlyos sebesülten továbbvezette az autót és a legközelebbi katonai őrállomásra maga indult a merénylők üldözésére.

Más alkalommal, amikor egyedül volt, rablók tartóztatták fel a gépkocsiját,

de midőn megtudták, hogy a cárral állanak szemközt, alázatosan bocsánatot kértek s megfogadták, hogy a jövőben becsületes emberek lesznek.

Aztán jött a borzalmas szófia merénylet, a Szent Vasárnap templomának felrobbantása. Halottak, sebesültek százai maradtak az utcán. A cár csak egy félpernyi késedelemmel men-

Boris bolgár cár.

kült meg a halálból, de a véres testek fölött összeszurult szívvel is azt mondta a metropolitának:

— *Azért mégis felépítjük az új Bulgáriát.*

Az utolsó megpróbáltatás volt Zveno lázadása, az 1934. évi hírhedt katonai puccs. Damján Velcsseff ezredes rút hazaárulása. A király bölcsessége, józansága, államférfiúi képessége iassan előlött is győzedelmeskedett.

Trónörökös születik

III. Boris cár nem vitt addig asszonyt a házhoz, míg rendbe nem szedte az országot. A szépséges olasz királyleány, Giovanna aztán meghozta nemcsak a boldogságot, amit ott a Pirin, vagy Rodopi sziklái között egy öreg anyóka kívánt a szép „katonának”, hanem

meghozta Bulgáriának a Coburg-Koháry-ház legfrissebb sarját, a trónörökösét is.

Ma már pontosan egy esztendő Simeon trónörökös, a trianoni ezred hadnagya. S mióta világra jött, Bulgária a gyermekek országa lett.

Csodát tett ez a kisfiú már a születése pillanatában.

A bolgár nemzet, amelyet addig 31 párt tusája marcangolt, egyetlen egységbe forrt, mikor Szófia utcáin eldördült az örömhírt jelentő lövőágyú. Megszilárdult a királyi hatalom. Tetőfokra hágott a cári pár egyébként is ritka népszerűsége.

A falukról pedig özönlött a nép.

Hozta a rengeteg ajándékot a királyi gyermeknek.

Volt, aki csak egypár csirkét, vagy egy egyszerű háziszőstést hozott. Kis csikót, játékszer, aranyat, de még cifra szűrt is kapott Simeon királyi herceg. A legnagyobb örömet talán mégis az ifjúság körében okozta a gyermek születése.

Az iskolákban ugyanis egy jeggyel mindenkinék megjavították a bizonyítványát.

Aki jóra állt, jelest kapott, aki négyest érdemelt volna, átléphetett a felsőbb osztályba.

A trónörökös születése évében nem volt bukott diák Bulgáriában.

Most, amikor egyéves lett a kis Simeon, új örömnappal virradt a sokat szenvedett országra. A Nemzeti Bank és a Földművelési Szövetkezetek bankja 15 millió lévas betétkönyvet ajándékozott a trónörökösnek, úgy, hogy mikor nagykorú lesz, 60 millió léva fog rendelkezésére állani — jótékony célra. A bélyegekre rákerült egy bájos gyermek arc. A bolgár posta külön sorozatot bocsátott ki a trónörökös fényképével. A nép pedig szent hit, bizalommal mondja, hogy

a kis trónörökös jó csillagzat alatt született. A neve is jó ómen,

hiszen Simeonnak hívják s az ő uralkodása alatt ismét olyan hatalmas lesz Bulgária, mint volt Nagy Simeon cár idejében.

Érdekes, hogy még a nemrég megnyitott parlament vitáin is érezhető a trónörökös születésének hatása. A szenvedélyek elcsitulnak s a bolgár parlamentben, ahol nincsenek — mert törvény szerint nem lehetnek — pártok, közelebb kerültek egymáshoz a lelkek. Az új, nagyobb, boldogabb Bulgáriáért dolgozik mindenki, kiváltképpen a kormány, amely

eddig is óriási eredményeket ért el.

A pénzügyek rendbejötték, a gazdasági élet fellendült, szerte az országban óriási állami építkezések folynak, a külkereskedelem fejlődik, nagy vasútépítések kezdődtek, hatalmas erővel dolgozik a nemzeti munkahadsereg és öt esztendő alatt az egész országot elektrifikálják.

Ez a belső építőmunka most újabb lendületet kap az ország hatalmas külpolitikai sikere nyomán. Bulgária ma már nem bekerített ország, a bolgár népet nem akadályozzák a legyőzött népekre nehezedő szerződési terhek. Bulgária a Balkán-szövetség teljes jogú tagja. Ez a külső körülmény bizonyára éreztetni fogja hatását az élet minden vonatkozásában.

A királyi mozdonyvezető

Ezt a rendet, békét, fejlődést legelső sorban a cár bölcsessége, népszerűsége teremtette meg. III. Boris cár nemcsak uralkodója, de vezetője, tisztaszívű barátja is alattvalóinak. Sokszor látni, hogy egyetlen szárnysegéd kíséretében

megáll valamelyik faluban, kezet szorít az egyszerű emberekkel, elbeszélget velük.

Nem kíséri sem rendőr, sem detektív. Hiszen minden fegyvernél jobban őrzi őt a nép szeretete. Szófia magyar munkások mesélik, hogy nemrégiben egy kerékpárkiránduláson vettek részt. Valami kis gosztilnicában söröztek, mikor hirtelen autó állt meg, kiszállt belőle egy civilruhás úr, aztán udvariasan engedelmet kért, hogy az ő asztaluknál ihasson meg egy pohár szódavizet. Elbeszélgetett velük egyszerűen, emberien, természetesen. Az autószemüveg alatt nem ismerték meg, hogy az asztaluknál ki ül. Csak mikor udvariasan elköszönt s beszállt az autóba, akkor látták, hogy kocsin a cári címer van

s aki az egyszerű magyar munkásokkal beszélt — III. Boris cár őfelsége volt.

Hasonló jelenetek nem ritkák Bulgáriában. Egy-egy vonat utasai sokszor csak a végállomáson veszik észre, hogy a mozdonyt Boris cár vezette. Mert a cárnak, egyetlen szenvedélye van: mozdonyt vezetni. Valamikor azt mondta egyik miniszterének, hogy a mozdonyvezetés is olyan, mint a kormányzás. Sőtét éjszakában robot a vonat s a vezetőnek látni kell minden szemaforot, tudni kell, mikor szabad gyorsabban, mikor kell lassabban haladni. Hiszen ő rá van bízva az emberek élete, sorsa, boldogsága.

A királyi mozdonyvezető biztosan viszi előre a bolgár sorsot és a bolgár népet is.

MARSCHALKÓ LAJOS.

Japan hős, belga hősnő

*

Mintha valami régi, édesbus operettből lépett volna elő ez a komoly derék belga asszony és híres szerepétől megrészegült volna a világ: oly nagy lármával fogadják a kulturnemzetek hölgyei azt a jelentést, hogy egy japán tengerészkapitány neje, névszerint Theunis-Gérard Mária, férjzett Naomichi Kushida, elszánta magát, hogy sürgősen Japánba utazik férjéhez, aki a kínai harcatereken kezéllátát elvesztette és mint nyomorék fekszik egyik oszakai kórházban.

Theunis Mária egy brüsszeli gazdag katolikus családból származó, minden jóval ellátott, vallásosan nevelt leány volt, mikor édesatyja magával vitte egy japáni utjára, hogy a leány világot láthasson és ismereteit gyarapíthassa. Japánban akkor éppen nagy nemzeti ünnepek voltak és ezek keretében Theunisék is meghívást kaptak bizonyos bemutatókra, melyek ilyen nagy nemzeti ünnepek alkalmával természetesen militáris mederben éltek ki magukat és minden alkalommal arra szolgáltak, hogy a nagy japán hadsereg erejét jelképezzék.

Theunisék a Nagaszaki Maru nevű csatahajó báljára voltak hivatalosak. Csak tengerészek, konzulok s effélék tudják, milyen romantikus egy ilyen hajóból a holdszűtött éjszakában, vízek hátán, simogató virágillatos melegben. A haditengerésztisztek még Japánban is válogatott emberek, igazi férfiak, a férfitársadalom élén állanak s rendszeres magasképzetségi, tökéletes uriember. A bálon is felvonultak, számos előkelő európai hölgy és ur jelenlétében jól érezték magukat s azonnal feltűnt hogy egy daliás japán kapitány, Naomichi Kushida, kinek atyja a mükdeni csatában a japán nép hőrosának küzdötte fel magát és ott hősi halált is halt — megkülönböztetett figyelmével veszi körül a szép belga leányt és egy pillantra sem engedti társaságából.

A szerelem Japánban éppúgy bontogatja lepkeszárnyait, mint Európában vagy Amerikában. Szívek között nincs különbség, csak külső jelenségek mutatnak némi eltérést szerte a világban, ha két ember megkedveli egymást. Nyilvánvaló tehát hogy Kushida kapitány a hajóból utáni napon felkereste Theunis urat, és engedélyt kért, hogy leányának udvarolhasson. Mivel ez ellen Mária nem volt kifogása, a két fiatal teremtés gyakran volt együtt, annál inkább, mert a jonevelésű japáni urak valóban a tökéletes tisztesség és legmélyebb tisztelet határain belül maradnak bármilyen történet is. Míg tehát Theunis üzleti ügyeit intézte, a fiatalok összejárták Japánt és egy hónap múlva a japán tengerészkapitány felmutatta a csodálkozó Theunis előtt a nősülési engedélyt.

Igy lett férj és feleség a cseresznyefák hazájában az európai hölgy és a japán katonatiszt, aki természetesen készséggel hagyta ott ősei vallását és ezáltal semmit sem veszített apjának megbecsültetéséből. Mikor a házasság megtörtént, Mária asszony megtelepedett Oszakában, boldogsága kívánnivalót nem hagyott, szóval a házasság tökéletesen sikerültnek volt mondható.

Tavaly azonban, mikor kitört a japán-kínai háború és a férjnek azonnal utra kellett kelnie a kínai vizekre, Mária hazautazott Belgiumba. A házastársak úgy határoztak, hogy a háború tartamára Mária vissza sem tér Japánba főbbé. Az udvarias Kushida jelentős összegeket utalt át feleségének hosszú hónapok óta és megkérte felesége atyját, semmi körülmények között vissza ne engedje Japánba míg a háború tart. Mária asszony pontosan, hétről-hétre megkapta a japán csapatok veszteségi listáit is.

Egy ilyenből értesült a mult hetekben, hogy Naomichi Kushida, tengerészkapitány egy, a Jangce folyamán megvívott vízi ütközetben halálosan megsebesült. Egy kínai gránát mind négy végtagját leszakította. A szerencsétlent nyomban hazaszállították Oszakába, már túl van az életveszélyen, de teljes életére nyomorék marad.

Ilyen körülmények között a tőlünk annyira idegen kevésbé családlásan gondolkozó, mondén európai asszonyok talán kisírták volna magukat és később napirendre tértek volna az esemény fölött. Nem így tett Mária asszony. Rögtön összecsomagoltatott és utazni akart. Apja természetesen nem engedte. Viharos, drámai jele-

A menetrendszerű légijáratokkal huszonegy nap alatt lehet körülutazni a földet

Berlinből jelentik: Hans Bertran német repülő csütörtökön este földközi útról jövet baj nélkül leszállt a tempelhofi repülőtéren. Bertran ezelőtt három héttel indult el és azt akarta bizonyítani, hogy a meglévő repülőjáratokkal meennyire lehetséges a földgömb körülrepülése. A német repülő 20 nap 21 óra és 35 perc alatt tette meg a röpülő körutat. Berlin-

től Bagdadig a német, Bagdadtól Előindiaig, majd Hátsó-Indiaig a francia, Hátsó-India és San-Francisco között az angol, San-Francisco és Newyork között az amerikai s onnan vissza Berlinbe ismét a német repülőjáratok menetrendszerűen közlekedő utasszállító gépeit vette igénybe.

Németország egyik új óriás repülőgépe, a „Condor”, amely négymotoros és nagy távolsági utakra fogják használni.

Izgalmas hajsz a havasokban egy veszedelmes bandita után

A bandita megbilincselte kezével ütötte le a csendőrt, elvette fegyverét, patronáskáját és a havasokba vetette magát. Hosszas hajsz után fogták el a banditát

Mercuria-Ciuc. Saját tud. Előző híradásainkban megírtuk, hogy a zárnesti csendőség leirtóztatta és a helybeli ügyészségre kísérte Stefanciu Ioan 26 éves cárlibabai csavargót, aki beismerte, hogy ő volt a Ciucmádáras templombetörés harmadik tettese, akit a törvényszék távollétében két évi fegyházra ítelt. Stefanciu kihallgatása alkalmával az a gyanuja merült fel Rădulescu csendőrszárnyparancsnok. Örnagynak, hogy valószínűleg Stefanciu követte el a belbéri havasokban azt a rablógyilkosságot is, melynek két borseci marhakereskedő, Perl Béla és Hermann Lipót estek áldozatul. Hogy gyanujának bizonyosságot szerezzen, elrendelte, hogy a katonaszökevény Stefanciuot megbilincselve vezessék Ciucmádáras községbe és ott rekonstruálják vele a templombetörést, onnan pedig kísérjék a tulghezi őrsre. Itt, majd személyesen kívánta kezébe venni a nyomozást Rădulescu őrnagy. Stefanciu Ciucmádáras községben bemutatva, hogyan hajtotta végre a betörést két, egy-egy évi fegyházra ítelt. Lerch Albert és Mihail Vasile nevű társaival. Utána egy csendőr gyalog-

útnak indította a Gréces-hegyen keresztül Tulgheze felé. Amint Mures Izvor közelébe érték, Stefanciu hátrafordult, bilincseiből kezét ütve emelte és mielőtt a kísérő csendőr védekezhetett volna, oly erővel sújtott rá, hogy a csendőr eszméletlenül esett össze. Stefanciu erre nagy erőfeszítéssel megszabadította magát bilincseitől, magához vette a csendőr szuronyos fegyverét, tölténytáskáját és élelmiszerkészletét és a havasok felé vette útját. Amint a csendőr eszméletre tért, üldözésére indult Stefanciu. Amikor azonban a csendőr lőtávolságra megközelítette, a rabló célbavette és rálőtt. A csendőrnek a golyó jobb karjába fúródott. Stefanciu pedig tovább menekült. Rădulescu őrnagy ezután ötven csendőrt mozgósított a bandita elfogására. A csendőrök a belbéri havasokat körülzárták s az egyre szűkebb szoruló csendőrgyűrűben végül is Stefanciu eldobta fegyverét és megadta magát. A veszedelmes haramia kihallgatása most abban az irányban folyik, vajjon nem terhel-e valóban a lelkét a két marhakereskedő meggyilkolása.

netek játszódtak le a Theunis-családban. Az egész rokonság ellenezte az utazást, annál inkább mert hiszen Mária asszonyra mi várhat ezek után Japánban? A hősnő is kijáró mélységes tisztelet, de más semmi. Áldozatos, kilátástalan jövő egy nyomorék férfi mellett. Több semmiessetre

Mint a brüsszeli újságok most hosszú cikkekben jelentik, a Theunis-családban nagy a szomorúság. Mária asszony ugyanis június hó utolsó napján szembehelyezkedett az egész családjával, kereken kijelentette, hogy helye a férje mellett van, nem ijedt meg, mikor kitagadással fenyegették és még azon a napon elutazott. Messze Keletre, egy, a kórházi ágyon ver-

gődő, szerencsétlen emberhez, aki nemrég még a daliák közt is első szerepet vitt, akinek hősiességéről ma már legendákat regélnak Japánban, a hősök és legendás alakok hazájában. Hazaküldött sürgőnyében Mária asszony ezeket írja:

„Ha otthonmaradtam volna, mikor a férjem annyira szenved, nem tudtam volna többé a Keresztre nézni...”

Ma nincs Belgiumban fontosabb, rajongottabb, szinte már szentebb jelkép, mint Mária asszony. És itt nagyon is illik megállapítani de nagyon gyorsan és további gondolkodás nélkül: amit Mária asszony tett, az nagyon jól volt tette

E. L.

HIREK

MAGYAR LAPOK Keresztény magyar napilap

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 600, félévre 400, negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.
Magyarországon: Egész évre 90 P, félévre 50 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnep 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 12-27.

Cluji szerkesztő: dr Sulyok István
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucuresti-i időjárás-kutató intézet jelentése szerint várható időjárás: Északkeleti-keleti szél, több helyen zivatar, a hőség kissé csökken.

ŐFELSÉGE VÁLASZA A NÉPKISEBBSÉGI UJSÁGÍRÓSZERVEZET HELYI TAGOZATÁNAK RÉSZVÉTTÁVIRATÁRA. Oradea. Saját tud. Őfelsége II. Károly király, a Népkisebbségi Ujságírószervezet helyi tagozatának Mária királyné elhunytá alkalmából küldött részvétlélviratára a következőkben válaszolt: „Köszönöm a kifejezett részvétlélvívánítást. — Károly király”.

Százharmincegy orvostól és ötszázhetven gyógyszerésztől vonták meg a gyakorlati jogot. Bucuresti. Saját tud. Armand Calinescu belügyminiszter dr. Marinescu közegészségügyi miniszter és Ralea munkaügyi miniszter csütörtökön Curtea de Argesbe látogatott el, s megtekintették azt a helyet, ahol a tudószanatóriumot fogják felépíteni. A közegészségügyi minisztérium bizottsága 134 orvostól, 570 diplomás gyógyszerésztől vonta meg a gyakorlati jogot. Az illető orvosoknak és gyógyszerészeknek külön vizsgát kell tenniük, hogy működési jogukat visszakapják.

ADYRÓL TARTOTTAK ELŐADÁST IORGA SZABADEGYETEMÉN. Bucuresti. Saját tud. A valeni de muntei szabadegyetemen Tudor cluji egyetemi tanár Ady Endréről tartott előadást.

Csak zárt kocsiiban szabad hűstélét szállítani. Timisoara. Saját tud. A városi vezetőség rendeletet adott ki, amely szerint hűstéléket csak zárt és belülről bádoggal bélelt kocsiiban szabad szállítani. Ilyen kocsi más célra felhasználni nem lehet. A kocsiinak és a kíséreszemélyzetnek kék vagy szürke vászonkabátot kell viselnie, amelyen a vérnyomok nem látszanak feltűnően. A rendelet harminc nap mulva lép életbe.

ITÉLETIDŐ LENGYELORSZÁGBAN. Varsóból jelentik: Több napos kánikulai forróság után esütörtökön délután irtózatos zivatar, jégcső és felhőszakadás zúdult Lengyelországra. A villámcsapások az eddig befuott jelentések szerint 23 embert öltek meg. Radoni községben 20 fatűsi ház kigyulladt és gazdasági épületével együtt porráégett.

HUSZMILLIÓ LEI A VÉRBAJ ELLENI HARCRA. Bucuresti. Saját tud. A munkaügyi és közegészségügyi minisztérium 20 millió leves újabb hitelt kapott, hogy folytathassák a harcot a vérhaj leküzdésére.

Egészségünknek nagyfontosságú kérdéseinek könnyen érthető felvilágosító ismertetői az itt felsorolt könyvek:

- Káldor: Hogyan kerülhetjük el a korai öregedést 110 lej**
Napjaink mindenkit érdeklő legaktuálisabb problémája a leghozzáértőbb és legszakavatottabb orvos tollával könnyen érthető, világos és szórakoztató stílusban megírva.
- Bozon: Hogyan éljen a szívbeteg ember? 95 "**
Ez a könyv tanácsokat és utbaigazításokat ad, hogyan éljen, mit tegyen, mit kerüljön a beteg, hogy beteg szívvel is kellemes és hosszú élete legyen.
- Novák Rudolf és Társa kiadása**

LENGYEL TARTALÉKOS TISZTEK LÁTOGATÁSA BUCURESTIBEN. Saját tud. Rövidesen az országba érkeznek a lengyel tartalékos tisztek küldöttsége, akiket a román tartalékos tisztek látnak vendégül.

Féltékenységi dührohamában fejszével vágta össze feleségét és anyósát. Timisoara. Saját tud. Véres családi dráma játszódott le a timis-megyei Moritfeld községben. Ghioroma Teodor telepes gazda a mezőről hazajövet ütlegelni kezdte a tehenét. Felesége ezért szemrehányást tett neki s a szomszédgazda is megróttá az okatlan állatkinzásért. Ghioroma, aki már hosszabb idő óta féltékenykedett feleségére, azáltal, hogy a szomszéd az asszony pártjára kelt, gyanúját bebizonyítottak vélte. Éktelen hargjában fejszét ragadott s előbb feleségét vágta több ízben fejbe, majd — az asszony védelmére siető — anyósának három ujját lemetszette a baltával. A vérengző embert a csendőrök fogták le, míg a súlyosan sebesült asszonyokat a mentők a timisoarai kórházba szállították. Itt az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Ghiorománé nyolc baltaesést szenvedett s megmentéséhez alig van remény. A szerencsétlen asszony anyja szintén súlyos sérülést szenvedett, állapota azonban nem veszélyes. Miután a két asszonyt kórházba szállították, a vérengző gazda pedig csendőrkéze került a Ghioroma-házaspár 6 hónapos gyermekét behozták Timisoarára, ahol a gyermekmenhelyen helyezték el.

EGYMÁSBA SZALADT A MOZDONY ÉS A TEHERKOCSI A BAIAMAREI ÁLLOMÁSON. *Satumaréről jelentik:* Csaknem végzetes szerencsétlenség történt a baia-marei állomáson, ahol egy eleresztett üres teherkocsi neki-szaladt egy vele szembe tolató mozdonynak. A mozdonyra futó teherkocsi teljesen összerongálódott, míg a mozdony csak kisebb mértékben rongálódott meg. A fékező az utolsó percben kiugrott a kocsiából s így sértefen maradt, míg a mozdonyvezető kisebb agyrázkódást szenvedett. A kár jelentékeny.

A szabadfürdés egy nap alatt két halálos áldozatot követelt Satumaren. Saját tudósítónktól. A szabadfürdés egy nap alatt két 21 éves fiú életét követelte áldozatul. Szondy István most érettségizett fiatalember Silimon József nevű barátja társaságában azzal távozott el szülei Márdárescu utca 4 szám alatti lakásáról, hogy a Somesre mennek fürdeni. A fiatalemberek nem a strandon, hanem a városban tul, a folyó felső folyásánál vetkőztek le és a Klein Vilmos-féle lankával szemben, a Somes legveszélyesebb részén ugrottak a hullámokba. Csak ök ketten fürdőztek ott. Néhány métert usztak, amikor az elől haladó Silimon észrevette, hogy társa hirtelen elmerül. Segítségére sietett, azonban nem sikerült a 21 éves fiút megtalálnia. A jelesen érettségizett Szondy Istvánt elnyelte a folyó. Holttestét még nem találták meg. Aznap este 9 órakor az Irgalmasok kórházában általános vérméregzés következtében meghalt Hügel István, Hügel Lajos reghinul-sánessi malomtulajdonos 21 éves fia aki, mint jelentették, egy hónappal ezelőtt az Olimpia strandon fejest ugrott a Somesba. A sekély vizállású folyó medrében annyira megütötte magát, hogy súlyos belső zúzódásokkal kórházba kellett szállítani. A fiatalembert nem lehetett az életnek megmenteni. Holttestét szülővárosába szállították és ott temették el.

NEGYEDMILLIÓS ÉKSZERLOPÁS HALMEU ÉS SATUMARE KÖZÖTT. *Satumaréről jelentik:* Az elmúlt éjszaka izgatott hölgy jelent meg a halmeui vámhivatalban, aki közölte, hogy 260 ezer lei értékű briliáns függője eltűnt. A károsult Schwartz József, volt bécsi lakos felesége, aki férjével együtt az Anschluss miatt menekült Satumarera az osztrák fővárosból s számos értékes ékszer hozott magával, amelyeket a vámnál szabályszerűen fel is mutatott. A vámhivatalban mindent átkutattak az eltűnt függő után, majd előkerült egy vámtiszt, aki határozottan állította, hogy látta, amidőn Schwartz Józsefné az értékes briliáns függőt kizitáskájába rejtette, így valószínű, hogy azt Halmeu és Satumare között a vonaton, vagy Satumaren lopták el. Schwartz Józsefné ezek után gépkocsiján vizsztatért Satumarera s egyelőre magánúton nyomoztat az eltűnt ékszer után.

Halálozás. Bolintiş Ruse 18 éves korában meghalt. Temetése aug. 5-én volt Lugosul de jos községben. (Caritas.)

A TITAN-CALAN-NADRAG-I VASMŰVEK MUNKÁSSÁGÁNAK BÉRMOZGALMA. Timisoara. Saját tud. A Titan-Calan-Nadragekoncern ferdinandi műveinek munkásai, mint jelentették, mozgalmat indítottak kollektív-szerződés megkötésére, valamint béremelés elérésére. Nyolc és harminc százalék közötti béremelést kérnek a munkások. Ehhez a mozgalomhoz most a nadragi és calani munkások is csatlakoztak, úgyhogy háromezeröttszáz munkás áll bérmozgalomban. A tárgyalásokat a helyszínen a timisoarai munkaügyi felügyelő augusztus 15-én kezdi meg.

AZ ELSŐ ÁZSIAI ÁRAMVONALAS EXPRESS. Tokióból jelentik: A japán vendégek nagy udvariassággal meghajoltak, amikor a napokban elhagyta Dairen pályaudvarát a „Repülő Ázsiai”, Ázsia első áramvonalas expressze, hogy a Harbinig terjedő ezer kilométeres utat pontosan 13 óra alatt tegye meg. A japánok a technikának e modern csodáját a délmandzsúriai vasútvonalon helyezték üzembe. A mozdonyon óriási betűkkel ez a felírás olvasható: „Ázsia.” Az expressz, mely óránként 120 kilométer sebességgel halad, a modern utasforgalom minden kényelmével berendezett alkalmatosság. Két harmadosztályú kocsit, egy második és egy első osztályú kocsit, azonkívül pedig egy étkezőkocsi alkotja a szerelvényt. Az első osztályú kocsit a vonat végén van, ahol külön kilátóhely áll az utasok rendelkezésére, azonkívül egy könyvtár és egy íróasztal. Minden utas bórpucesot kap, a japán udvariasság értelmében, hogy a hosszú úton levethesse cipőit és kényelmesen, papucsban járhatson a vonaton. Ezenkívül óránként megjelenik egy boy, aki minden utasnak vízbemártott törülközőt nyújt át, hogy azok felfrissíthessék magukat. A vasúti kocsikat elektromos úton hűtik és minden utas anynyi teát ihat, amennyit akar.

MESEBELI TÜNDERHAJÓT VETT A TÖRÖK KORMÁNY KEMAL ATATÜRK SZÁMÁRA. *Ankarából jelentik:* A világ legfényesebb luxusyachtját, a 4646 tonnás Savaronát, a török kormány vette meg s úszó nyári palotává alakíttatja át Kemal Atatürk elnök számára. A mesebeli tündérhajó 1931-ben épült Hamburgban huszonötmillió pengő költséggel, fülkéibe a szokásos sárgarézalkatrészek helyett dús aranyszínezett ezüstvereteket szereltek, van tükör, márvány úszómecénceje, összes bútorait a legnehezebb francia selyembrokát fedti. Előző tulajdonosa Cadwalder Richárdné, a dűsgazdag filadelfiai bankárcsalád tagja, kijelentette, hogy azért volt kénytelen eladni a hajót, mert fenntartása évi huszonötmillió teibe került.

HALÁLOS GÉPKOCSISZERENCSETLENség A FŐVÁROSBAN. Bucuresti. Saját tud. Pénteken reggel halálos közlekedési baleset történt a Calea Ducestin. Constantin Jordache nevű sofőr autójával elütötte Marinescu Ilie gyermeket, akit súlyos külső és belső sérüléseivel azonnal a kórházba szállítottak, de nem sikerült megmenteni az életnek. A rendőrség szigorú nyomozást indított annak megállapítására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel felelősség.

LEGFRISSEBB KÖNYVEK:

Dederich: Szentbeszéd vázlatok	72 lej
Gyenesy: Uram nem vagyok méltó	60 "
Láng-Solymoss: Rövid liturgika	116 "
Láng: A munka élettana	116 "
Noszlopi: Világnézetek	175 "
Walter: Isten képe	110 "
Frikál: Az új szellemiség	105 "
Rusznay: A nő a modern társadalomban	72 "
Kendy-Finály: Vitaminok	116 "
Adine: Arnoparti város	35 "
Petró: A gyermek korai szentáldozása	105 "

Román elem alkalmazása városi üzemekben. Timișoara. Saját tud. A város vezetősége a városi vállalatokhoz körrendeletet intézett a román elem alkalmazásáról. A vállalati vezetőket arra kötelezik, hogy munkások alkalmazásánál elsősorban, helyben lakó román munkásokat igyekezzenek felfogadni. Ha ilyenek nem találhatók a szükséges számban, úgy másodsorban vidéki román munkásokra legyenek tekintettel. Végül ha ezek sem kaphatók, csak abban az esetben vehetők fel kisebbségek.

HAT MÁZSA ÉRETLEN GYÜMÖLCSÖT KOBOZTAK EL A SATUMAREI PIACOKON. Saját tud. A városi tisztifőorvosi hivatal ellenőrző csoportja bejárta a piacokat és az eladásra kínált gyümölcsöt felülvizsgálta. A hatóságok hat mázsa körtét, almát, dinnyét és barackot koboztak el, amelyekről megállapították, hogy azok a közönség egészségét komolyan veszélyeztetik. Az elkobzott gyümölcsöt karbóllal leöntve, megsemmisítették.

Vizsgálat egy tanoncotthonban. Timișoara. Saját tud. A munkaügyi minisztérium vezérfelügyelője küldött ki a tanoncotthon számadásainak felülvizsgálására. A tanoncotthon igazgatója Vulpe István volt munkakamarai elnök, aki a munkakamaránál tartott vizsgálatból kifolyólag tudvalevően vizsgáló felügyelő már eleget is tett megbízatásának és visszautazott Bucureștibe, ahol a minisztériumnak tesz jelentést a megállapításairól.

FELBORULT EGY GÉPKOCSI A GHILCOS-TÓHOZ VEZETŐ PONGRACZ-TETŐN. *Mercurea-Ciuc.* Saját tud. Szerencsés kimenetelű gépkocsi-baleset érte dr. Makkay Domokos gheorgheni ügyvédet és kiránduló társaságát. Dr. Makkay és vendégei gépkocsival igyekeztek a Ghilcos-tóhoz. A gépkocsit maga dr. Makkay ügyvéd vezette. A gépkocsi a Pongracz-tetőn kormányhiba következtében felborult és abennülőket maga alá temette. Dr. Makkay és vendégei kisebb-nagyobb horzsolásokat és zúzódásokat szenvedtek.

Piaci, vendéglői és személyfúvarozási hatósági árak Mercurea-Ciuc. Saját tud. A legújabb intézkedések szerint a város főigazgató hivatala a következő legmagasabb árakat állapította meg a város területén: O-ás liszt szabad kereskedelem tárgya, 4-es liszt kg.-ja nagyban 10.50, kicsinyben 11. 6-os liszt nagyban 9.50, kicsinyben 10. Kenyer kg.-ja 4-es lisztből 10, 6-osból 9, rozkenyér 7. Marhahús kg. 24—18, szopóborjú 30, sertéshús 30, nyers szalonna 32, zsír 40, disznóháj 34, sertérborda 32. Húsleves 6, zöldség és rantott leves 6—10, tükörtojás 10, tehénturó, tejföllel 12, puliszka turóval és vajjal 15, pirított sajt 15, vnete paradicsom saláta 8, sajtos omlett 15, sibiui szalámi 10, karfiol vajban 15, sertés, vagy borjú pörkölt 18, szerb tokány hús nélkül 12, káposzta bennőföttel 16, töltött paprika 15, székelygulyás, vagy paprikás 18, házikolibász káposztával 20, pirított borjú máj 20, marhasült körtéssel 16, rostos 18, sertéscomb-sült 18, bécsi szelet 20, gombás sült 18, bélszín rostos 24, libás kása 20, halfélék 30—35, sajtos makaróni 12, főzelék feltéttel 18, uzorkasaláta 5, egy adag gyümölcs 7, tészta két darab 10, egy pohár sör 8, egy liter asztali bor 26, törökkávé 6, egy pohár tej kiflivel 4, tejes kávé egy kiflivel 8, tea citrommal és kiflivel 6, tehéntej egy liter 4, házi vaj 55—60, teavaj 80, tejföl 28, juhturo 28—32, juhsajt 26, orda 24. Tyuk darabja 50—70, csirke párja 75—90, sovány ruca 65—80, hizott 90—110, liba 100—160, pulyka 90—140. Burgonya vékája 30, paradicsom kg. 8—14 zöld bab 7, zöld borsó 12 literenkint. Zöld paprika 10 darab 7, petrezselyem, murek, hagyma kötése 1—3, káposzta fejenkint 4—7, karalábé darabja 1, szőlő 18, görög-dínye 5, sárgadínye 6. Tojás darabja 1.50—2, alma, körte 14 kg., uborka darabja 1—3. Negyed-órás bérkocsi utért három személyig 20 lei, félóra 40, egyóra 60, állomásról állomásra 20, minden külön személy 10, bérgekocsi egy útja a városba 25, egy órás út várakozással 80, egy út a helybeli fürdőbe és vissza egy órás várakozással 80, Jigodinra 50, Ciucsumuelura 50, egy órás várakozással és vissza mindkét helyre 80. Éjszaka a tarifa 50 százalékkal emelkedik. Gabonaféle a piacon nincs. Előmarha kg. 9—12, sovány sertés élőszuliban kg. 19—20 hizott 20—22, növéndék marha drb. 800—1,000, fejős tehén 4,500—6,000, hizott ökör párja 18,000—24,000, elsőosztályú ló drb. 7,000 lei körül, másodosztályú 4,500, harmadosztályú 3,000—2,000 lei. Juh ára 350, kecske 290. Általában az árak minden vonalon, a hatósági ármérséklési üdvös intézkedések ellenére is, tovább emelkednek. A zöldségfélékben méz ma is nagy kereslet van és a kínálat kevés. A baromfi árak megfizethetetlenek. Maga ez a kis város a drágasági indexszámra való tekintettel még a klimatikus helynek minősített Brașovot is túlszárnyalja és így Középeurópa egyik legdrágább városa.

Kávéházakban, vendéglőkben kérje mindenütt a „MAGYAR LAPOK”-at

Három zsidó lakost töröltek Sigheten az állampolgársági névjegyzékből. A sighet-i járásbírószágon — az állampolgársági ellenőrzés során — eddig 3 sighet-i zsidót töröltek az állampolgársági névjegyzékből.

Munkaügyi felügyelő a tanoncotthon élén. Timișoara. Saját tud. Miután Vulpe István volt munkakamarai elnököt, az újonnan épített tanoncotthon igazgatóját a munkakamaránál tartott vizsgálatból kifolyólag letartóztatták, a munkaügyi minisztérium Haneș Traian munkaügyi felügyelőt bízta meg a tanoncotthon vezetésével.

Hat kocsmárostól vonta meg az italmérési engedélyt a pénzügyminisztérium. Sighet. Saját tud. A maramures megyei hatóságok legutóbbi jelentése alapján a pénzügyminisztérium hat italmérő engedélyt bevonta, miután megbizonyosodott, hogy az illető kocsmárosok nem tettek eleget a közegészség követelményeinek.

Mit tegyek? Mit ne tegyek? ha szép akarok lenni?

Írta: dr. Mezey Károly

Tartalomjegyzékből: A szépség apolása. — Szépség-zseregek. — Puder. — Szappan. — Maszsza. — Napfürdő. — A dohányzás hatása a szépségre. — A bőr szárazsága. — A bőr zsírossága. — Pattanások. — Rancok. — Szepők. — Májfoltok. — Anyajegyek. — Szemölcsök. — Bőrkéregesedés. — Az orr vörössége. — Bőrdaganatok. — Fagyás. — A kéz, a láb és a honaj rendellenes izzadása. — Hajhullás. — Öszülés. — A körmegek apolása. — A fogak apolása. — Elhajásodás. — A szem szépsége. stb. stb. Ara 95 lei.

Megszüntették a feketekávé maximális árát. Timișoara. Saját tud. Modreanu Rodrig tábornok, főpolgármester tudvalevőleg maximumait a tejeskávé és a feketekávé árát is. A városházán most megjelent a vendéglősök egy küldöttsége és kérte, hogy szüntessék meg a tejeskávé, a „kapuciner” és a feketekávé maximális árát, hogy ezeket az árakat, miként azelőtt, a szabadkereskedelem szabályozza. A szabadságon lévő főpolgármester helyett Tenchea Ion dr. alpolgármester fogadta a küldöttséget s az eddigi rendelkezést tényleg meg is változtatta. Déli tizenkét óráig a haboskávét cukorral együtt tiz leiert kell adni, azon túl a kávé árát szabadon állapíthatja meg a kávé vagy a vendéglős. A „kapuciner” és feketekávé maximális árát megszüntették.

*** Templomépítésre vállalati hirdetés.** A dindești-mic (lungă Petrești) r. k. egyház új templomának fölépítésére pályázatot, árlejtést hirdet. A pályázatokat zárt borítékban kell beadni a petrești jud. Sălaj r. k. plébániához, ahol a tervet meg lehet tekinteni. Az egyháztanács a szabadválasztás jogát a pályázók között felváltva tartja magának. Csak azok pályázhatnak, akiknek az 1884-ik évi ipartörvény által előírt okleveles képesítésük és ipartengedélyük van. Az egyháztanács az árlejtést 1938 aug. 14-re tűzi ki. Övadek, cautió gyanánt, a mindenkori fizetésrészletből, járadékból 10 százalékot von le. Petrești 1938. augusztus 1. Az építő-bizottság.

Zürichi zárlat: Párizs 12.00 fél, London 21.41 fél, Newyork 437.12, Brüsszel 74, Milánó 23, Amszterdam 239, eBrlin 175.40, Prága 15.10, Varso 82.10, Belgrád 10, București 325.

Zsidókérdés Marokkóban. Ami jelenleg Palesztinában történik, annak mása van kifejlődésben Marokkó területén. Marokkó, Fez, Rabat, Marakesh és más ottani városokat ugyanígy a legutóbbi években annyira előzönlötte a zsidóság s annyira a kezébe kaparintotta a kereskedelem vezetését, hogy az arabok immár teljes elszegényedésnek indultak és a maguk módján fegyverrel akarják rákényszeríteni a zsidókat Marokkó melletti elhagyására. A mozgalom főszékhelye Marakesh, ahol kétszáz ezer lakos közül huszonkétezer a zsidó, de egyetlen bank, kereskedelmi vállalat nincs már az arabok kezén. Marakesh a karavánutak nagyforgalmu városa, melyet az arab kereskedők tettek nagyvárosná. A huszonkétezer zsidó egyszerűen kivette kezükből az irányítást, betelepítette oda sajátos szokásait, semmibe veszi a muzulmánok törvényeit, rendkívüli gazdagodásnak indult, a pénzt természetesen külföldre viszi. A kétségbeesett arabok most országos mozgalmat kezdték s a mozgalom kezdete az, hogy Marakeshben kisebb programot csináltak. Ugyanez történt Casablancában is. Hogy a zsidógyűlöletnek mi lesz a fejleménye, még nem tudni.

Invitare. Cooperativa de Credit a Meseriașilor din Oradea Ca membru al Alianței Cooperativei de Economie și Credit va ținea la 14 August 1933 la orele d. a. 11 in localul Str. Dr. N. Bolcaș, adunarea generală extraordinară la care invităm pe membrii in sensul §§-lor 3, 28, și 34. al statutelor cu aceea, că in caz, dacă în această membrii nu se vor prezenta in număr suficient pentru votare, in 21 August, a. e. la orele d. a. 11 se va ținea tot acolo o nouă adunare generală, care va decide despre obiectele puse la ordinea zilei, fără considerarea la numărul prezentilor. — Ordinea de zi: 1. Modificarea statutelor și punerea lor in acord cu legea cooperativei in conf. cu art. 212, din lege (Mon. Of. No. 82/935) prin adoptarea statutelor tip. In urma modificării statutelor și punerea lor in acord cu legea cooperativei. 2. Alegerea alor 9 membrii in consiliul de administrație. — 3. Alegerea alor 3 cenזורi titulari și 3 cenזורi supleanți. 4. Fixarea comunelor din care cooperativa își poate recruta membrii. 5. Hotărârea in chestia constrângerii părților sociale vechi. 6. Eventuale propuneri. Direcțiunea.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

A fibisi róm. kath. magyar iskolaszék pályázatot hirdet hét osztályos osztatlan elemi iskolájánál megüresedett tanítói állás ideiglenes betöltésére. A tanító fizetése havi 2175 lei. A kérvényeket megfelelő okmányokkal aug. hó 15-ig Parochia Rom. Cat. Masloc. jud. Timiș-Torontal címre lehet küldeni. A választás napját a pályázókkal közöljük. Az állást szeptember 18-ra kell elfoglalni.

A fibisi Róm. Kath. Iskolaszék.

Megirtuk, hogy Jenny Kammergaard átuszta az északi tengerszorosot Dánia és Németország között. A bravuros uszás hazatérő bajnoknőjét óriási lelkesedéssel fogadták a dániai Falster szigeten, Rykøbingben, ahol fenti képünk is készült.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, AUGUSZTUS 7.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási orvosi tanácsok, 9.55 Istentisztelet közvetítése. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.25 Déli hangverseny közvetítése. Közben sport-hírek adása. 15.10 Vidám egyveleg. 19.17 Délutáni hangverseny. Hírek. 20.35 Román népdalok. 21.10 Zongorahangverseny. 23.15 Lemezek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 11—12.10 Egyházi ének és szentbeszéd a budavári koronázó főtemplomból. A szentbeszédet mise közben Magyarász Ferenc plébános mondja. 12.15 Evangélikus istentisztelet a Deákteri templomból. 13.30 Zenekar. 15 Hanglemek. 16 Előadás. 16.45 Cigányzenekar. 17.30 Előadás. 18 Zongora. 18.30 Előadás, hanglemekkel. 19.50 Szalonzene. 21 Sport. 21.10 Rádiójáték. 23.10 Jazz-hármas. 23.50 Honvédzenekar.

HÉTFŐ, AUGUSZTUS 8.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási orvosi tanácsok, 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben sport-híreknek adása. 13.25 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 19.17 Gramofonlemezek. 20.45 Felolvasás. 21 Mandolin-hármas. 21.35 Gramofonlemezek (kamazene).

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás 13 Déli harangszó. 13.05 Zongora hegedűkísérettel. 14.30 Szimfonikus zenekar. 17.15 Diákféltóra. 17.14.30 Szimfonikus Zenekar. 17.15 Diákféltóra. 18 Cigányzenekar. 19.30 Hanglemek. 20.35 Elbeszélés 21.10 Szegeci ünnepi játékok „Turandot”. Közben hírek. Utána kb 24 Cigányzene.

KEDD, AUGUSZTUS 9.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási orvosi tanácsok, 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben sport-híreknek adása. Hírek. Előadás. 19.17 Gramofonlemezek. (Franck Cézár művei). 21.45 Szimfonikus hangverseny lemezekről. 22.45 Hangverseny egy étteremből. 23.45 Hírek angolul. Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás 13 Déli harangszó. 13.05 Hanglemek. Hírek. 14.30 Cigányzenekar. 17.15 Előadás. 18 Előadás. 18.25 Munkásdalárdák. 19.35 Hárfa 20 Előadás. 20.30 Magyar nótáest. 21.30 Székely mesék. 22 Hírek. 22.20 Zongora. 23 A rádió szalonzene. 24 Hírek német és olasz nyelven. 0.10 Megyeri Gyula jazz-zenekara.

SZERDA, AUGUSZTUS 10.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási orvosi tanácsok, 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben sport-híreknek adása. Hírek. 19.15 Hangverseny. 20.40 Zongorahangverseny lemezei. Hírek. 21.15 Táncczene. 22.45 Zeneközvetítés egy étteremből. 23.45 Hírek németül és franciául. Majd: közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás 13 Déli harangszó. 13.05 Balalajka-zenekar. Hírek. 14.30 Szalonzene. 17.15 Előadás. 18 Hegedű zongorakísérettel. 18.30 Előadás. 19 Táncczene. 20 Elbeszélés. 20.30 Ének zongorakísérettel. 21.25 Honvédzenekar. 22.30 Cigányzene. 23.30 Angolnyelvű előadás. 23.45 Jazz-zene.

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 11.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási orvosi tanácsok, 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben sport-híreknek adása. Hírek, időjárásjelentés. 19 Táncczene lemezekről. 20.25 Balalajka-zenekar. 21.15 Beethoven: IX. Szimfonia. Vezényel: Stokowskij (lemezről). 22.45 Zeneközvetítés egy étteremből. 23.45 Hírek németül. Majd: közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás 13 Déli harangszó. 13.05 Rendőrzezenekar. 14.30 Hanglemek. 17.15 Befőzési tanácsadó. 18 Elbeszélés. 18.30 Cigányzenekar. 19.30 Felolvasás. 20 Zenekar. 21.10 „Legyen úgy, mint régen volt.” Előadás. Közben hírek. Utána kb. 0.25 Cigányzenekar.

PÉNTEK AUGUSZTUS 12.

Bucuresti. reggeli hangverseny, háztartási orvosi tanácsok, 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sport-híreknek adása. 14.30 Gramofonlemezek. Hírek. 19.17 Orgonahangverseny lemezről. 20 Szórakoztató zene. 21.05 Massanet: Wertheim négyfelvonásos opera. 23.45 Hírek németül és franciául. Majd: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás 13 Déli harangszó. 13.05 Cigányzenekar. Hírek. 14.30 Postászenekar. 17.15 Diákféltóra. 18 Vedres Mária elbeszélés. 18.25 Szalonzene. Közben: Sportközlemények. 19.30 Előadás. 20 Táncczene.

20.45 Külügyi negyedóra. 21.20 Operettrészletek. 22.50 Zongora. 23.30 Olasznyelvű előadás. 23.45 Cigányzenekar. 24 Hírek angol és francia nyelven.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 13.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási orvosi tanácsok, 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Sport-hírek adása. Hírek. 19 Lemezek. 20.35 Román népdalok. Hírek. 21.15 Táncczene. 22.45 Zeneközvetítés. Hírek. Időjárásjelentés. 23.45 Hírek angolul. 24 Lemezek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás 13 Déli harangszó. 13.05 A rádió szalonzene. Hírek. 14.30 Hanglemek. 17.15 Mesék. 18 Postai tanácsadó. 18.30 Cigányzenekar. 19 Dalos Sándor elbeszélés. 19.35 Zenekar. 21 Két egyfelvonásos. Utána Cigányzenekar. 24 Hírek német és olasz nyelven. 0.15 Honvédzenekar.

A SZALMA

*

Annai meghurcolás, gúny és gyanúsítás után, amelyben szegény szalma-férjeknek részük van, vállalkoztam arra, hogy bepillantok a kulisszák mögé és megnézem elfogultság nélkül, hogy mennyi igaz ma Papucs Pál dr. kalandjaiból. Nem akarom rehabilitálni a szalmákat, csak töreksem tárgyilagossá maradni. Erre az a tény birtok, hogy este tíz órakor a legnagyobb meglepetésemre — otthon találtam doktor Papucsot, az elarvult lakásban, ugyanabban az ebédelőben, amelyben feleségével szokott vacsorázni és ugyanabban a fotójában cigarettázott, amelyben egész éven át ült szokott. Dús naftalin és globolszag uszott a lakásban. Ez a gyilkos illat gyötrelmessé tette otthon a lélek zését s nem hogy kötötte volna a hű férjet, mint inkább elűzte otthonról. Valósággal úszította, hogy menjon innen, menjon ki a szabad levegőre. A butorhuzatok szürkésbarán sivatagga változtatták a barátságos fészket. Ha a férj felemelte tekintetét az esti lapokból, családi Szaharát látott maga körül. A helytelen női taktika elrakott minden díszet, porcellánt, vázát, nippet és törékenyt, nehogy a lány kárt tegyen bennük. A parkett csikorgott, mert a szőnyegeket felszedték. Az ékecségeitől és intim hangulatától megfosztott és disztelenített lakás azt a benyomást keltette, hogy itt minden elő van készítve egy katalak felállítására. Az asszony elvitt magával mindent, ami meghitt fényt és meleg színt kölcsönözött a hajléknak. Ugy szívta mellre itt Papucs dr. a füstöt, mintha a házasság siralomházába számított volna. Vacsora után két cigarettát szokott elszívni s íme, most is ásitani kezdett a második után. Ugy, mint rendszeren, mikor a feleség is itthon van.

Több estén át hősiesen küzdött a lakás riasztó és taszító gobolával. A lányt korábban küldte feküdni, hogy tanuja se legyen az üres ténfergésnek, amely erőt vett rajta, valahányszor könyvet keresett elő, vagy anyagi helyzetét próbálta papíron tisztázni. Minden egyes este megszólalt benne a vadon szava, az a bűvös muzsika, amely éjjelenként kicsalja az embert az Episcopul-fürdőbe, amely beújí a férfiakat a hullámfürdőbe, kikergeti a szőlőhegyekbe. A szalmák veszte az a képzelődés, hogy pillanat-

nyilag szabadok és ha élnek a ritka alkalommal, akkor feltétlenül találkoznak azzal a délibábbal, amelyet el is lehet érni és melyet bűn elmulasztani! Találkoztam is doktor Papuccsal, úgyszólván minden csillogó és globolmentes parketten, ahol az ábrándokat szokás árkon-bokron át kergetni s ahol vadszörlővel futtatott lugásokba hajlong be a cigány. Táncolt a strandon, ivott kiskocsmaiban, megjelent szmokingban privátházánál, ebben a hőségben és résztvevő vikendeken, amelyek ladulin kezdődtek és végződtek egy kakadu színű bárban Valamennyi kísérlete után hanyat-homlok menekült haza s volt este, hogy sirva borult le otthon a szőnyegre.

Mindig egyedül és ijesztően üres kézzel, úgy hogy ha a házassági bilincs nemcsak képletes vaslánc lenne, hanem valóságos kötelék, akkor doktor Papucs megcsókolt volna ezt a hideg vasat. Így csak a fojtogató naftalin és globol szaggal barátkozott meg, ebben érezte meg az állandóság és biztonság levegőjét, ennek halálkodott s bármilyen bogarasnak is tűnik fel: mielőtt elment hazulról: zsebébe csempészett egy darab globolkristályt. S mikor megint megzendült füle körül a vadon muzsikája, zsebébe nyúlt, elővette a globolt s ez az illat észreterítette.

Megértette vele, hogy céltalan minden kilengés és hámból való kirúgás, mert gyökerei úgy sem engedik s ezek a gyökerek véglegesen odarögzítik őt a házhoz, amely némán és disztelenül is szeretettel és kitárt karral várja őt. Különösen az ágy. Este, a második cigarettá után.

Ezért találtam hát otthon őt már este tízkor s negyedóra múlva olyat ásitott a szemem közé, hogy sietve magára hagytam. Hiába mentegétozött, hiába hengegett, hogy ő ilyen meg olyan legény a talpán és tudja, hogy mi egy rendes szalma kötelessége: álmoss volt.

Pedig fogadkozott, hogy ma este még egy levelet is ír az asszonynak. Hosszút és meleget. Hogy közben elalszik majd mellette, abban nem vagyok bizonyos. Azt hiszem, inkább honapra halasztotta az írást.

P. J.

Egész könyvtárat pótol a Spiragó

Felnöttek Katekizmus

A vallási ismereteknek és kitünöbbnél-kitünöb predikációs témáknak előadásoknak valóságos kincsésbányája. Tizenhárom nyelv'e fordították le. Németben eddig 10 kiadás. A három kötet, nagy nyolcadórnyomban, 1200 oldal, igen szép és rátekinthetőnyomdai kivitelben a pénz előzetes beküldése mellett

kötve 450 lei, füzve 360 lei és portó. Utánvét 20 leije csak drágább.

LEGUJABB

Moszkva visszautasította a japán fegyverszüneti javaslatot

Az orosz repülők ismét bombázták Csangkufangot

Tokióból jelentik: A moszkvai kormány visszautasította a fegyverszünetre vonatkozó japán javaslatot. Ezért csütörtökön délután a rendkívül tanácskozással ült össze a japán kormány, melyben Moszkva kihívó magatartásával foglalkozott. A japán lapok éles hangon foglalkoznak a szovjet-kormány magatartásával és hivatkoznak arra, hogy egyszer japán türelme is elfogyhat.

Horinucsi japán helyettes külügyminiszter a tokiói szovjet-üggyvivőnek pénteken délelőtt újabb tiltakozást jelentett be azért, mert az orosz repülők Csangkufangot és Szatszaupingot bombázták, ahol pedig japán katonaság van elhelyezve.

Londonból jelentik: Angol politikai kö-

rökben a japán fegyverszünet-ajánlatnak a szovjet részéről való visszautasítását nem tekintik véglegesnek. A szovjet csütörtöki elutasító magatartását azzal magyarázzák, hogy Tokió az ellenségeskedések kölcsönös beszüntetését javasolta a diplomáciai tárgyalások feltételül. Moszkva viszont nem akar tárgyalni mindaddig, amíg ki nem vonták a japán erőket a vitás területekről. Megjegyzik azonban azt is, hogy az orosz kormány maga huzavonájával a kínai hadszínteret akarja tehermentesíteni.

Londonban egyébként jó jelnek veszik, hogy csütörtökön csökkent az aranyvásárlási láz. Ez azt jelenti, hogy csökkent a japán-orosz háború esélye is.

Runciman lord további engedményeket kíván a prágai kormánytól

A cseh kommunista párt ellenzi az angol közvetítést

Prágából jelentik: A „Narodny Politika“ arról számol be, hogy lord Runciman újabb engedményeket kíván a cseh kormánytól. Óhaja azonban kizárja a területi revíziót. Ehelyett az angol tanácsadó Csehszlovákia kantonizálását javasolja. Javaslatát Benes jelenlegi köztársasági elnök ama nyilatkozatára alapítja, amelyben Benes a versaillesi békét tárgyalások alkalmával kijelentette, hogy a megalkotandó Csehszlovákiában minden nemzetiség számára megadják a természetes emberi jogokat clyformában, amint az Svájcban érvényes.

Prágából jelentik: A cseh kommunista párt központja éles támadást intézett Runciman lord ellen. A párt azt hangoztatja, hogy Runciman közvetítésére semmi szükség nincsen, mert Csehszlovákia saját sorsáról csak egyedül hivatott dönteni. A párt szerint Cseh-

szlovákia legmegbízhatóbb szövetségese a Szovjet-unió és a cseh köztársaság nem gyarmatosíthat egyetlen nagyhatalomnak sem, ezért senki sem szólhat bele sorsa irányításába. Végül azt követeli a kommunista párt, hogy a prágai kormány ne tegyen semmiféle engedményt a nemzetiségi kérdésben.

A CSEHSZLOVÁKIAI MAGYARSÁG KÉPVISELŐJE AZ ANGOL KIKÜLDÖTTNÉL.

Londonból jelentik: A „Daily Mail“ tudósítója beszámolt arról, hogy lord Runciman csütörtökön este fogadta gróf Eszterházy Jánost, az Egyesült Magyar Párt képviselőjét. Runciman biztosította Eszterházyt arról, hogy legnagyobb örömmel áll a Magyar Párt rendelkezésére. Majd átvette azt 9 oldalas emétkiratot, melyet a Magyar Párt a kisebbségi javaslatokról készített.

A német birodalom elégedetlen az átrepülések felőli cseh válasszal

A német határmenti csapatok utasítást kaptak, hogy újabb átrepülés esetén tüzeljenek

Berlinből jelentik: Német körökben megállapítják, hogy a legutolsó 48 órában a cseh-német viszony a legnagyobb feszültség állapotába jutott. Németország békés szándékait sorozatosan meghehüsítik a cseh részről egymást követő határsértések. Nagy felháborodást keltett, hogy a cseh kormány a Glatz határváros feletti repülőlátogatás miatt átnyújtott német jegyzéket elutasította. A német sajtó egyöntetűen megállapítja, hogy a cseh válasz szinte gúnyos utóhangja a határsértésnek s alkalmas arra, hogy a közvéleményt megtévevessze.

A *Völkischer Beobachter* megállapítja, hogy a jövőben a németek légi kalózként bánnak el minden területükre merészkedő idegen repülőgéppel. A *Berliner Borsezeitung* megállapítja, hogy cseh katonai körök határozott tervének végrehajtása volt a glatzi látogatás. A *Deutsche Allgemeine Zeitung* élesen kifakad a csehek magatartása miatt és megjegyzi, hogy Németország türelmének is van határa

Német körökben kijelentették pénteken, hogy most már a történelem után Runciman közvetítésétől sem várnak kedvező eredményt. A jövőben a német kormány nem elégszik meg a csehnek szokásos sajnálkozásával, hanem fegyverhez nyúl, hogy elvegye a kedvüket a német területen röpködő cseh repülőgépeknek. Mértékadó körökben megállapítják, hogy ez nem lenne háborús provokáció Németország részéről, mert hiszen nemrég Franciaország is megmutatta, hogyan kell elbánni a területére illetéktelenül betolakodó repülőgépekkel.

A lapok úgy értesülnek, hogy a határmenti ütegek parancsot kaptak arra, hogy azonnal tüzet indítsanak, mielőtt megállapítják, hogy idegen gép jár német terület felett. A tüzet csak akkor lehet megindítani, ha nagyobb távolságra repültek be a gépek német területre. A német kormány egyébként mentesíti magát ezekben az esetekben mindenféle felelősség alól.

Ezer repülőgéppel óriási légi hadgyakorlatot tartanak London fölött

A forgalom elzárása miatt Hollandia tiltakozik

Londonból jelentik: Pénteken délelőtt 10 órakor megkezdődtek London felett a nagyszabású légi gyakorlatok, melyeken 1000 repülőgép vett részt, továbbá 15 ezer főnyi gyalogság és megfelelő léghárító felkészültség. A mostani légi játékok során bontakozik ki a minden idők legnagyobb szabású légi gyakorlata, amelynek az a célja, hogy ellenőrizzék, vajon mennyire hatásosak a London védelmére legújabb tervezett légvédelmi eszközök és módszerek. A hadgyakorlatok szombat reggel 8 óráig tartanak.

Az angol légügyi gyakorlatokkal kapcsolatosan érdekes incidens történt Anglia és Hollandia között. Az angol légügyi kormány ugyanis értesítette a Holland légiforgalmi társaságot, hogy a hadgyakorlatok alatt három napig megtiltja az Anglia és a Hollandia közötti utasforgalmat lebonyolító holland repülőgépeknek az északi tenger átrepülését.

A holland kormány kereken elutasította a tiltakozó jegyzéket és kifejtette, hogy a tenger mindenképp számára nyitva áll és ezért senkinek sincs joga, hogy bizonyos tengerterületeken a repülést megakadályozza. Ha az angol repülők ennek ellenére mégis feltartóztatnának holland gépeket, — jelentette be a holland kormány — ez komoly tiltakozásra adna okot.

Árcéhirdetések

Adás-vétel

Bélyegek
nagyobb gyűjteménydarabonként is olcsón kaphatók. Oradea, Str. Moldova 20. emelet, balra, délelőtt 9-10, délután 3-5.

Füredőkád
jókabban levő eladó. Oradea, Str. Brătianu 45. szám.

Eladó:
egy nagy, barna cserépkályha. Biedermayer kanapé és 6 fotel. Régi festmények. Függő, szép petróleum lámpa. Házfűzőtűcsok. Telefon: 1612.

Egy
teljesen új rummi (rómi) eladó. Oradea, Vanke, Str. Sztaroveszky 7.

Eladó
modern új magánház, 2 szoba, konyha, előszoba, fürdőszoba, kamra. Oradea, Str. Clemenceau No. 18.

Eladó egy filodrendon, egy fikus és egy pár harzi kanári. Str. Consanziana 22.

Különféle

Szabadalom
Szereltessük át régi rendszerű cserépkályháinkat Besenyei-féle légmentes rendszerre, melyet 40-50 százalékos tüzelő anyagot takaríthatunk meg. Besenyei István kályhás, Oradea, Str. Roşiorilor 15-a.

PUHA CLMOT
állandóan vesz a Szent László-nyomda r. l., Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körtorgőgéppel
Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Lakás

Kiadó
szepetember 1-jére 2 szobás és mellékhelyiségekkel álló udvarral lakás. Oradea, Str. Tichindeal 18-a.

Különbejárato
üres szoba szepetember 1-től esetleg azonnalra kiadó. Oradea, Strada 2. sz. Erdeklődni Str. Stramba 1-a.

Egy szoba,
előszoba, konyha lakás szept. 1-re kiadó. Str. Take Ionescu 9.

Kiadó
egy szoba, konyha, élezkamara és ugyanott egy szoba butorozva, vagy anélkül azonnalra Oradea, Str. Eroul Necunoscut 23. szám.

Oktober 1-ére
kiadó vendéglő helyiség Oradea, Str. Plevnei 2. Erdeklődni, Str. Nicolae Iorga 19. Engelstein.

Kiadó
külön bejárato utcai butorozott szoba azonnal. Oradea, Strada M. Averescu 37. szám.

Kiadó
azonnal különbejárato butorozott szoba, fürdőszoba használattal egy vagy két személynek, esetleg teljes elátással is. Oradea, Str. Averescu 37.

Alkalmazás

Kifutótit
felvesz András, Oradea, Str. Pasteur 53.

Mindenest
keresek jó bizonyítvánnyal Oradea, Str. Brătianu 35. Tutek